

دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلیتکنیک تهران) دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

پایاننامه کارشناسیارشد گرایش شبکههای کامپیوتری

زنجیرهسازی کارکردهای مجازی سرویس شبکه با در نظر گرفتن محدودیت منابع مدیریتی

> نگارش پرهام الوانی

استاد راهنما دکتر بهادر بخشی

شهریور ۱۳۹۸

صفحه فرم ارزیابی و تصویب پایان نامه- فرم تأیید اعضاء کمیته دفاع

در این صفحه فرم دفاع یا تایید و تصویب پایان نامه موسوم به فرم کمیته دفاع- موجود در پرونده آموزشی- را قرار دهید.

نكات مهم:

- نگارش پایان نامه/رساله باید به زبان فارسی و بر اساس آخرین نسخه دستورالعمل و و راهنمای تدوین پایان نامه های دانشگاه صنعتی امیرکبیر باشد.(دستورالعمل و راهنمای حاضر)
- رنگ جلد پایان نامه/رساله چاپی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا باید به ترتیب مشکی، طوسی و سفید رنگ باشد.
- چاپ و صحافی پایان نامه/رساله بصورت پشت و رو(دورو) بلامانع است و انجام آن توصیه می شود.

به نام خدا تعهدنامه اصالت اثر

تاریخ: شهریور ۱۳۹۸

اینجانب پرهام الوانی متعهد میشوم که مطالب مندرج در این پایاننامه حاصل کار پژوهشی اینجانب تحت نظارت و راهنمایی اساتید دانشگاه صنعتی امیرکبیر بوده و به دستاوردهای دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده است مطابق مقررات و روال متعارف ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایاننامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک همسطح یا بالاتر ارائه نگردیده است.

در صورت اثبات تخلف در هر زمان، مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از درجه اعتبار ساقط بوده و دانشگاه حق پیگیری قانونی خواهد داشت.

کلیه نتایج و حقوق حاصل از این پایاننامه متعلق به دانشگاه صنعتی امیر کبیر میباشد. هرگونه استفاده از نتایج علمی و عملی، واگذاری اطلاعات به دیگران یا چاپ و تکثیر، نسخهبرداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون موافقت کتبی دانشگاه صنعتی امیر کبیر ممنوع است. نقل مطالب با ذکر مآخذ بلامانع است.

پرهام الوانی امضا

این رساله هرچند کوچک را تفدیم میکنم به:

. دکتر بخشی که از عرسال شاکر دی و به کاری ایشان برای من مایه افتخار بود

. دوستانم در دانشگاه امیرکبیر که امروز بسیاری شان از پیش مار فته اند اما خاطرشان همواره دریادم می ماند

. په کارانم در تیم چارلی که نور جدیدی به زندگی من دادند

سیاس گزاری

در اینجا لازم میدانم از راهنماییها و مساعدتهای اساتید عزیز و گرانقدرم جناب آقای دکتر بخشی صمیمانه قدردانی و سپاسگزاری نمایم. در ادامه از دوست خوبم بهروز فرکیانی که همواره من را راهنمایی کرده و از پدر و مادرم که همواره من را حمایت کردهاند تشکر میکنم.

در نهایت جا دارد از دوست، همکار و مدیر خوبم سینا سعیدی مدیریت فنی تیم منابع مشترک شرکت ایده گزین ارتباطات روماک تشکر کنم که بدون حمایتهای ایشان نگارش این پایان نامه ممکن نبود.

پرهم الوانی شهرپور ۱۳۹۸

چکیده

در روش سنتی استقرار سرویس شبکه، ترافیک کاربر باید از تعدادی کارکرد شبکه به ترتیب معینی عبور کند تا یک مسیر پردازش ترافیک ایجاد شود. در حال حاضر این کارکردها به صورت سختافزاری به یکدیگر متصل هستند و ترافیک با استفاده از جداول مسیریابی به سمت آنها هدایت میشود. چالش اصلی این روش در این است که استقرار و تغییر ترتیب کارکردها دشوار است. دو فناوری برای پاسخ گویی به این چالش ها مطرح شد: مجازی سازی کار کرد شبکه (NFV) و زنجیره سازی کار کرد سرویس (SFC). با استفاده از مجازی سازی کارکردهای شبکه و اجرای آنها بر روی سرورهای استاندارد با توان بالا، امکان اجرای کارکردها بر روی سخت افزارهای عمومی را فراهم کرده است تا نیاز به تجهیزات سخت افزاری خاص منظوره کاهش یابد. از طرف دیگر SFC امکان تعریف زنجیره کار کردها را ارائه می کند که ایجاد و انتخاب مسیرهای متفاوت برای پر دازش ترافیک به صورت یویا و بدون ایجاد تغییر در زیرساخت فیزیکی را امکان پذیر می کند. با توجه به این فناوریها، مسائل تحقیقاتی جدیدی مطرح شدند که از مهمترین آنها می توان تخصیص منابع بهینه به سرویس درخواستی کاربر را نام برد. یکی از چالشهای مهم در زنجیرهسازی کارکرد سرویس چگونگی جایگذاری کارکردها در شبکه زیرساخت میباشد که تا به حال پژوهشهای زیادی در این حوزه انجام شده است. یکی دیگر مسائلی که در معماری NFV مطرح است چگونگی مدیریت و مانیتورینگ کارکردهای مجازی می باشد. تا به حال این دو مساله در کنار یکدیگر مورد مطالعه قرار نگرفتهاند و این در حالی است که برای ارائه سرویسهایی با کیفیت مناسب نیاز است که مدیریت و مانیتورینگ بر روی آنها صورت بگیرد. در این رساله ما به بررسی همین مساله مییردازیم. در اولین گام مساله فوق به صورت خطی صحیح فرمول بندی شده و در چهارچوب CPLEX پیادهسازی می شود. از آنجایی که این مساله NP-Hard می باشد نیاز است برای حل آن در زمان مناسب از یک الگوریتم مکاشفهای با پیچیدگی چند جملهای استفاده شود. این رساله الگوریتمی با زمان چند جملهای برای این مساله پیپشنهاد می دهد و در نهایت آن را با مسالهی بهینه مقایسه می کند. در نتیجه ی این مقایسه الگوریتم پیشنهادی در زمان اجرای کمتر جوابی بهتر یا برابر با الگوریتم مرجع [۴] ارائه می کند. الگوریتم پیشنهادی در کنار جایگذاری زنجیرهها، نگاشت منابع مدیریتی را نیز انجام میدهد.

واژههای کلیدی:

مجازی سازی کارکردهای شبکه، زنجیرهسازی کارکردهای مجازی سرویس شبکه،بهینهسازی، بهینهسازی خطی صحیح

صفحه	فهرست مطالب	عنوان
١		۱ مقدمه
٣	، مساله	۱-۱ تعریف صورت
۴		۱-۲ اهمیت مساله
۴		۱-۳ نوآور <i>ی</i>
۵	ں	۱-۴ ساختار گزارش
9		۲ مفاهیم پایه
Υ		۱-۲ مقدمه
	کارکرد شبکه	
١٠		۲-۳ معماری NFV
11 NFVI l	باخت مجازیسازی کارکردهای شبکه <mark>ی</mark>	۲–۳–۱ زیرس
11	ردهای مجازی شبکه	۲-۳-۲ کار ک
17	OSS/	BSS 4-4-7
17	NFV MA	NO Δ-۳-۲
14		VNFD ۴- ۲
14	ه و اجزای آن	۲–۵ سرویس شبک
١۵		۲-۶ موارد کاربرد
١۵	کار کرد سرویس	۲-۷ زنجیرهسازی
	ی معماری SFC	•
١٨		۲-۸ جمعبندی .
19		۲ کارهای مرتبط
۲۰		۱-۳ مقدمه
۲۰	مسائل تحقيقاتي	۳-۲ ابعاد مختلف
	گاه تعریف مساله	
۲۱	ها	۳-۳ مرور پژوهش

70	۴ تعریف مساله
78	۴- مقدمه
۲۶	۴–۲ مساله
۲۸	۴–۳ مدل سیستم
	۴-۳-۴ شبکهی زیرساخت ۲۰۰۰،۰۰۰
	۴-۳-۲ منابع مدیریتی ۲-۳-۳
	۴-۳-۳ انواع
	۴-۳-۴ زنجیرهها۴
	۴-۴ فرمول بندی
	۵-۴ مسالهی نمونه
	۴–۶ جمعبندی
٣۵	۵ راه ح ل پیشنهادی
۳۶	۵–۱ الگوریتم مکاشفهای
۳۷	۵-۱-۱ شبه کد
۳۸	۵-۱-۲ پیچیدگی۵
	۵-۱-۳ زمان اجراً
۳۹	۵–۲ جمعبندی
۴.	۶ ارزیابی
	۱-۶ مقدمه
۴۱	۶-۲ محیط ارزیابی
۴۲	۶–۳ معیارهای ارزیابی
۴۳	۶–۳–۱ نسبت سود به هزینه
۴۳	۲-۳-۶ سود ۲-۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۴۳	۶–۳–۳ تعداد زنجیرههای پذیرفته شده
۴۴	۶–۳-۶ تعداد VNFMهای استفاده شده
۴ ¢	۶-۴ محیط ارزیابی
	۵-۶ نتایج ارزیابی
	۶-۵-۶ زمان حل بهینه
	$-\Delta$ -۶ نسبت سود به هزینه $-\Delta$ -۶
	۶–۵–۳ زنجیرهها در توپولوژی FatTree
	۶-۵-۶ ; نجیرهها در توپولوژی ۴-۵-۶

- 11			
الب	مط	ست	فه

۵۱	۶-۶ ارزیابی زمان ا ج را
۵۱	۶–۷ جمعبندی
۵۳	۷ نتیجهگیری و کارهای آینده
۵۴	۱-۷ جمعبندی و نتیجه گیری
۵۵	۱-۱-۷ کارهای آینده
۵۶	منابع و مراجع
۵۸	واژەنامە

فحه	فهرست اشكال	شكل
٨	رویکرد NFV	1-7
١.	معماری مجازی سازی کارکردهای شبکه	7-7
14	یک سرویس شبکه شامل یک گراف جلورانی	٣-٢
۱۵	گراف VNF-FG متناظر با شکل ۲-۳	4-7
18	مجازی سازی CPE	۵-۲
18	مجازی سازی زیرساخت LTE	8-4
۱۷	معماری SFC	٧-٢
٣٣	زنجیرههای مسالهی نمونه	1-4
٣٣	توپولوژی زیرساخت مسالهی نمونه	7-4
44	نیازمندی نمونههای مسالهی نمونه	٣-۴
44	مشخصات سرورهای زیرساخت مسالهی نمونه	4-4
٣۶	مدلسازی با گراف چندگامی [۴]	1-0
47	توپولوژی ساختاریافته FatTree	1-8
47	توپولوژی تصادفی USnet	7-8
48	شكاف بهينه الگوريتم بهينه بر اساس زمان اجرا (بر حسب دقيقه)	٣-۶
41	کارآیی الگوریتم پیشنهادی و [۴] در نسبتهای مختلف سود به هزینه	4-8
۴۸	سود نهایی الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴] برای توپولوژی FatTree .	۵-۶
	تعداد زنجیرههای پذیرفته شده الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴]	9-9
49	برای توپولوژی FatTree	
	تعداد VNFMهای الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴] برای توپولوژی	٧-۶
49		
۵٠	سود نهایی الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴] برای توپولوژی USnet .	۸-۶
	تعداد زنجیرههای پذیرفته شده الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴]	9-8
۵٠	برای توپولوژی USnet	
	تعداد VNFMهای الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴] برای توپولوژی	1 • -8
۵١		

فحه	صا						(	اِل	داو	جا	ت ۔	·	برد	فه								ر	جدول
74		 			. (	یس	ىرو	س ،	کرد	کار	ی آ	ەھا	عيره	زنج	ش	ایر،	، پذ	لات	مقا	ىە	قايس	م	۲-۳
۲۹		 								•							باله	مس	ای	زھ	ارامت	پا	1-4
٣٠		 						(	اول	ت	سم	(ق	ىالە	مس	ری	گی	ميم	نصر	ی :	ِها	تغير	م	7-4
٣٢		 						م)	دود	ت	سم	(ق	باله	مىد	ر ی	گی	میہ	نصر	ی :	ها	تغير	۵	٣-۴

فهرست نمادها

نماد	مفهوم
$V_{i,F}^{SFC}$	مجموعه گرههای گراف زنجیرهی $\emph{i}$ م
E_i^{SFC}	مجموعه یالهای گراف زنجیرهی i م
V_S^{PN}	مجموعه گرههای گراف زیرساخت
E_S^{PN}	مجموعه یالهای گراف زیرساخت
x_h	متغیر باینری که نشان میدهد زنجیرهی h م پذیرفته شده است یا خیر
y_{wk}	تعداد نمونههایی از نوع k که روی سرور فیزیکی w فعال شدهاند
z^k_{vw}	متغیر باینری که نشان میدهد نمونهی v از نوع k روی سرور فیزیکی w جایگذاری شده است یا خیر
$ar{y}_w$	تعداد نمونههایی از VNFM که روی سرور w فعال شدهاند
$ar{z}_{hw}$	متغیر باینری که نشان میدهد زنجیرهی h توسط ۱۷NFMای که روی سرور w قرار گرفته است مدیریت میشود ی
$ au_{ij}^{(u,v)}$	متغیر باینری که نشان میدهد یال مجازی بین نمونههای u و v برای نگاشت از یال فیزیکی بین گرههای i و j استفاده می i ند ی
$ar{ au}_{ij}^v$	متغیر باینری که نشان میدهد برای نگاشت ارتباط مدیریتی نمونهی v از یال فیزیکی بین گرههای i و j استفاده شده است یا خ

فصل اول مقدمه

راه اندازی و استقرار سرویس در صنعت مخابرات به طور سنتی بر این اساس است که ایراتورهای شبکه سختافزارهای اختصاصی فیزیکی و تجهیزات لازم برای هر کارکرد در سرویس را در زیرساخت خود مستقر کنند. فراهم کردن نیازمندیهایی مانند پایداری و کیفیت بالا منجر به اتکای فراهم کنندگان سرویس بر سختافزارهای اختصاصی میشود. این درحالی است که نیازمندی کاربران به سرویسهای متنوع و عموما با عمر کوتاه و نرخ بالای ترافیک افزایش یافته است. بنابراین فراهم کنندگان سرویسها باید مرتبا و به صورت پیوسته تجهیزات فیزیکی جدید را خریده، انبارداری کرده و مستقر کنند. تمام این عملیات باعث افزایش هزینه های فراهم کنندگان سرویس میشود. با افزایش تجهیزات، پیدا کردن فضای فیزیکی برای استقرار تجهیزات جدید به مرور دشوارتر می شود. علاوه بر این باید افزایش هزینه و تاخیر ناشی از آموزش کارکنان برای کار با تجهیزات جدید را نیز در نظر گرفت. بدتر این که هر چه نوآوری سرویسها و فناوری شتاب بیشتری میگیرد، چرخه عمر سختافزارها کوتاهتر میشود که مانع از ایجاد نوآوری در سرویسهای شبکه میشود. در روش سنتی استقرار سرویس شبکه، ترافیک کاربر باید از تعدادی کارکرد شبکه به ترتیب معینی عبور کند تا یک مسیر پردازش ترافیک ایجاد شود. در حال حاضر این کارکردها به صورت سختافزاری به یکدیگر متصل هستند و ترافیک با استفاده از جداول مسیریابی به سمت آنها هدایت میشود. چالش اصلی این روش در این است که استقرار و تغییر ترتیب کارکردها دشوار است. به عنوان مثال، به مرور زمان با تغییر شرایط شبکه نیازمند تغییر همبندی و یا مکان کارکردها برای سرویسدهی بهتر به کاربران هستیم که نیاز به جا به جایی کارکردها و تغییر جداول مسیریابی دارد. در روش سنتی این کار سخت و هزینهبر است که ممکن است خطاهای بسیاری در آن رخ دهد. از جنبه دیگر، تغییر سریع سرویسهای مورد نظر کاربران نیازمند تغییر سریع در ترتیب کارکردها است که در روش فعلی این تغییرات به سختی صورت گیرد. بنابراین ایراتورهای شبکه نیاز به شبکههای قابل برنامه ریزی و ایجاد زنجیره سرویس کارکردها به صورت یویا پیدا کرده

در سالهای اخیر دو تکنولوژی شبکههای نرمافزارمحور و مجازی سازی شبکه بسیار مورد توجه قرار گرفتهاند. پیشتر در ارائه سرویسهای شبکه، از سختافزارهای اختصاصی که توسط سازندگان اختصاصی ارائه می شد و به آنها middle box گفته می شد استفاده می گشت. تنوع و تعداد رو به افزایش سرویسهای جدیدی که توسط کاربران تقاضا می گردد باعث هزینههای زیاد برای خرید و نگهداری middle box می گردد باعث هزینههای زیاد برای خرید و نگهداری مجازی سازی و نرمافزاری است. به تازگی فراهم آورندگان شبکه شروع به حرکت به سوی مجازی سازی و نرمافزاری کردن بسترهای شبکه کرده اند، به این ترتیب آنها قادر خواهند بود سرویسهای نوآورانه ای کاربران ارائه بدهند. این روند به سرویس دهندگان اجازه می دهد که ارائه سرویسهای

دلخواهشان وابسته به سختافزارهای اختصاصی نباشد و هزینههای راهاندازی و نگهداری فراهم آوردندگان سرویس را کاهش میدهد. با نرمافزاری سازی کارکردها، وابستگی آنها به سخت افزار اختصاصی کاهش یافته و به سرعت میتوان آنها را افزایش/کاهش مقیاس داد. مجازیسازی کارکردهای شبکه و زنجیرهسازی کارکرد سرویس راهکاریهایی هستند که برای همین منظور پیشنهاد شدهاند.

ایده ی اصلی مجازی سازی توابع شبکه جداسازی تجهیزات فیزیکی شبکه از کار کردهایی می اشده که بر روی آنها اجرا می شوند. به این معنی که یک کار کرد شبکه مانند دیوار آتش می تواند بر روی سرورهای HVS به عنوان یک نرمافزار ساده مستقر شود. با این روش یک سرویس می تواند با استفاده از کار کردهای مجازی شبکهای که می توانند به صورت نرمافزاری پیاده سازی شده و روی یک یا تعدادی سرور استاندارد فیزیکی اجرا شوند، استقرار یابد. کار کردهای مجازی شبکهای می توانند در مکانهای مختلف بازمکان یا نمونه سازی شوند بدون آنکه نیاز به خریداری و نصب تجهیز جدیدی باشد. [۱۲]

۱-۱ تعریف صورت مساله

مساله ی جاسازی کار کردهای مجازی شبکه یکی از چالشهای مهم در تخصیص منابع به زنجیرههای کار کردهای شبکه به دو زیر زنجیرههای کار کرد سرویس میباشد. مساله جاسازی کار کردهای مجازی شبکه به دو زیر مساله ی نگاشت گرههای مجازی و نگاشت یالهای تقسیم میشود که میبایست به صورت توامان در نظر گرفته شوند.

البته محدودیتهای زیادی وجود دارد که باید هنگام نگاشت در نظر گرفته شود. منابع فیزیکی انتخاب شده از شبکه زیرساخت باید نیازمندیهای کارکرد شبکه مجازی را تامین کنند به عنوان مثال قدرت پردازشی کارکردهای مجازی باید کمتر یا مساوی با قدرت پردازشی گره فیزیکی باشد که نگاشت روی آن انجام شده است. یا نیازمندی یک کارکرد به یک سرور فیزیکی خاص برای اجرا که میبایست مدنظر قرار داده شود.

علاوه بر این، مجموعهای از محدودیتها وجود دارد که مختص زنجیرههای کارکرد سرویس میباشد. یکی از این موارد وجود VNFM در این شبکههای میباشد که به علت اهمیت میزان تاخیر ارتباط بین کارکرد مجازی شبکه و VNFM میبایست در مکان مناسبی جایابی شود بنابراین زیرمساله ی جدیدی به مساله ی اصلی اضافه می شود.

High Volume Server¹

۱-۲ اهمیت مساله

مساله ی جاسازی زنجیره های کار کرد سرویس از اهمیت زیادی برخوردار است و پژوهشهای زیادی بر روی آن صورت پذیرفته است. در کنار این جاسازی مساله مدیریت و مانیتورینگ این زنجیره ها نیز مطرح است که این پروژه برای اولین بار این موضوع را نیز مدنظر قرار داده است که باعث می شود اهمیت مساله دو چندان شود.

امروزه هزینهی زیادی صرف مانیتورینگ دیتاسنترها می شود و مانیتورینگ برای سرویسها بسیار امر مهمی است. در بسیاری از موارد مانیتورینگ امری است که در آینده به آن فکر می شود و آسیبهای زیادی در پی دارد. این پژوهش قصد دارد نیازمندی مانیتورینگ برای سرویسها را در زمان نگاشت آنها مدنظر قرار دهد تا از خسارتهای نبود مانیتورینگ برای سرویسها جلوگیری کند.

۱–۳ نوآور*ی*

ایده ی اصلی این پژوهش، ارائه ی یک راه حل جامع و کامل که تمامی ابعاد مساله ی جاسازی زنجیره های کار کرد سرویس را در بربگیرد، است. در واقع در این مساله علاوه بر در نظر گرفتن ابعاد اصلی مساله ی جاسازی مکانیزم کنترل پذیرش، قابل اعمال بودن راه حل به توپولوژی های مختلف و وجود محدودیت های گره و یال ابعاد دیگری نیز در نظر گرفته شده است. به علت وجود WNFM به عنوان یک گره خاص و اهمیت تاخیر اتصالات کار کرد مجازی شبکه و WNFM یک مرحله جایابی و نگاشت به مساله ی اصلی اضافه شده است. در ادامه محدودیت هایی برای اتصالات بین کار کردهای مجازی شبکه و WNFMها در نظر گرفته شده است و فرض شده است برای مدیریت تعداد مشخصی از کار کردهای مجازی نشری مجازی نشری مجازی شبکه و سخصی از کار کردهای مجازی نشری مخوز با هزینه ای مشخص است.

- یکی از نوآوریهای اصلی این رساله تعریف مسالهای با در نظر گرفتن نیازمندیهای مدیریتی است که به مدیر سیستم امکان میدهد تا تمامی سیاستهای مورد نظرش را در مساله اعمال و تنظیم نماید. مسالهی جایگذاری زنجیرههای کارکرد سرویس مسالهای بسیار مهم در این حوزه است که این رساله این مساله را به صورت توامان با محدودیتهای منابع مدیریتی بررسی کرده و آن را در قالب یک مسالهی کنترل پذیرش به صورت خطی صحیح فرمولبندی میکند.
- نوآوری دیگر این رساله در ارائه ی یک روش مکاشفه ای برای حل مساله ی فوق می باشد که از نظر زمانی و جواب نهایی از راه حل مکاشفه ای ارائه شده در [*] بهتر می باشد.

۱-۲ ساختار گزارش

در ادامه معماری NFV را معرفی می کنیم و به چالشهایی که در MANO وجود دارد می پردازیم. در فصل سوم کارهای مرتبط مرور می شوند و در فصل چهارم مساله تعریف شده به همراه فرمول بندی بیان می گردد. در فصل پنجم در مورد راه حل پیشنهادی برای مساله بحث خواهد شد. در آخر در فصل ششم راه حل پیشنهادی ارزیابی می گردد و نتایج در فصل هفتم جمع بندی می گردند.

فصل دوم مفاهیم پایه

۱-۲ مقدمه

راه اندازی و استقرار سرویس در صنعت مخابرات به طور سنتی بر این اساس است که اپراتورهای شبکه سختافزارهای اختصاصی فیزیکی و تجهیزات لازم برای هر کارکرد در سرویس را در زیرساخت خود مستقر کنند. فراهم کردن نیازمندیهایی مانند پایداری و كيفيت بالا منجر به اتكاى فراهم كنندگان سرويس بر سختافزارهاى اختصاصى مىشود. این درحالی است که نیازمندی کاربران به سرویسهای متنوع و عموما با عمر کوتاه و نرخ بالای ترافیک افزایش یافته است. بنابراین فراهم کنندگان سرویسها باید مرتبا و به صورت پیوسته تجهیزات فیزیکی جدید را خریده، انبارداری کرده و مستقر کنند. تمام این عملیات باعث افزایش هزینه های فراهم کنندگان سرویس میشود. با افزایش تجهیزات، پیدا کردن فضای فیزیکی برای استقرار تجهیزات جدید به مرور دشوارتر میشود. علاوه بر این باید افزایش هزینه و تاخیر ناشی از آموزش کارکنان برای کار با تجهیزات جدید را نیز در نظر گرفت. بدتر این که هر چه نوآوری سرویسها و فناوری شتاب بیشتری میگیرد، چرخه عمر سختافزارها کوتاهتر میشود که مانع از ایجاد نوآوری در سرویسهای شبکه میشود. در روش سنتی استقرار سرویس شبکه، ترافیک کاربر باید از تعدادی کارکرد شبکه به ترتیب معینی عبور کند تا یک مسیر پردازش ترافیک ایجاد شود. در حال حاضر این کارکردها به صورت سختافزاری به یکدیگر متصل هستند و ترافیک با استفاده از جداول مسیریابی به سمت آنها هدایت میشود. چالش اصلی این روش در این است که استقرار و تغییر ترتیب کارکردها دشوار است. به عنوان مثال، به مرور زمان با تغییر شرایط شبکه نیازمند تغییر همبندی و یا مکان کارکردها برای سرویسدهی بهتر به کاربران هستیم که نیاز به جا به جایی کارکردها و تغییر جداول مسیریابی دارد. در روش سنتی این کار سخت و هزینهبر است که ممکن است خطاهای بسیاری در آن رخ دهد. از جنبه دیگر، تغییر سریع سرویسهای مورد نظر کاربران نیازمند تغییر سریع در ترتیب کارکردها است که در روش فعلی این تغییرات به سختی صورت گیرد. بنابراین اپراتورهای شبکه نیاز به شبکههای قابل برنامه ریزی و ایجاد زنجیره سرویس کارکردها به صورت پویا پیدا کرده اند.

دو فناوری برای پاسخگویی به این چالشها مطرح شد:

- مجازیسازی کارکرد شبکه یا NFV
- زنجیرهسازی کارکردهای سرویس یا SFC

با استفاده از مجازی سازی کار کردهای شبکه و اجرای آنها بر روی سرورهای استاندارد با توان بالا، امکان اجرای کار کردها بر روی سخت افزارهای عمومی را فراهم کرده است تا نیاز به تجهیزات سخت افزاری خاص منظوره کاهش یابد. از طرف دیگر SFC امکان تعریف

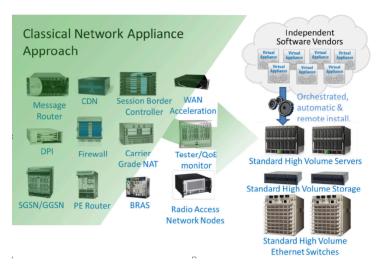
زنجیره کارکردها را ارائه میکند که ایجاد و انتخاب مسیرهای متفاوت برای پردازش ترافیک به صورت پویا و بدون ایجاد تغییر در زیرساخت فیزیکی را امکانپذیر میکند با توجه به این فناوریها، مسائل تحقیقاتی جدیدی مطرح شدند که از مهمترین آنها میتوان تخصیص منابع بهینه به سرویس درخواستی کاربر را نام برد.

از آنجایی که از مفاهیم این فناوریها برای طراحی و تعریف مساله در این رساله استفاده شده است، نیازمند آشنایی با مفاهیم ابتدایی و اصول اولیه آنها خواهیم بود.

بنابراین در این فصل به صورت خلاصه اجزای این فناوریها را مرور خواهیم کرد و کاربردها، چالشها و مسائل تحقیقاتی که در هر یک از این معماریها وجود دارد را مورد بررسی قرار خواهیم داد.

۲-۲ مجازیسازی کارکرد شبکه

مجازی سازی کارکرد شبکه اصل جداسازی کارکرد شبکه به وسیله انتزاع سختافزاری مجازی از سخت افزاری است که بر روی آن اجرا می شود. هدف مجازی سازی کارکرد شبکه تغییر روش اپراتورهای شبکه در طراحی شبکه با تکامل مجازی سازی استاندارد فناوری اطلاعات به منظور تجمیع تجهیزات شبکه در سرورهای استاندارد، سوییچها و ذخیره سازها با توان بالا است. یک سرور استاندارد با توان بالا سروری است که توسط اجزای استاندارد شده T، مانند معماری 8%، ساخته شده و در تعداد بالایی، مانند میلیون، فروخته می شود. ویژگی اصلی این سرورها این است که اجزای آنها به راحتی از فروشندگان مختلف قابل خریداری و تعویض است. این تجهیزات می توانند در مراکز داده، گرههای شبکه، یا مکان کاربران انتهایی قرار بگیرند. این روند در شکل ۲-۱ نیز توصیف شده است.

شکل ۱-۲: رویکرد NFV

با استفاده از NFV، انواع کار کردهای شبکه مانند دیواره آتش و NAT را می توان به صورت یک برنامه نرمافزاری از فروشندگان مختلف تهیه کرد و آنها را بر روی سرورهای با توان بالا اجرا کرد که نیاز به نصب تجهیزات خاص منظوره و جدید را برطرف می سازد.

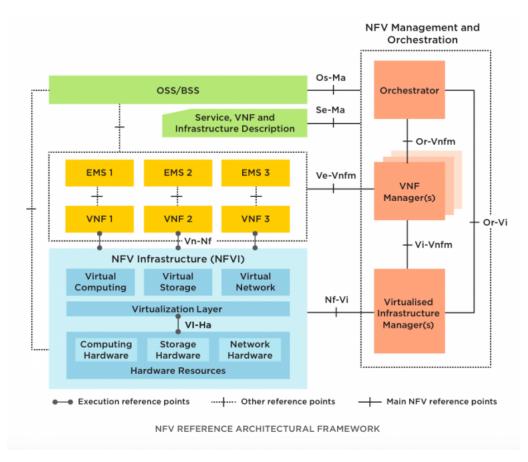
مزایا و اهداف اساسی که NFV برای تحقق و دستیابی به آنها شکل گرفته است عبارتند از:

- کاهش هزینههای تجهیزات و مصرف انرژی از طریق تجمیع کارکردها بر روی سرورها و در نتیجه کاهش تعداد تجهیزات
- کاهش نیاز به آموزش کارکنان، افزایش دسترسی پذیری به سخت افزار و کاهش زمان بازیابی از خرابی سخت افزار به علت استفاده از سخت افزارهای استاندارد و عمومی
- افزایش سرعت عرضه محصول به بازار با کوتاه کردن چرخه نوآوری و تولید. در واقع NFV به اپراتورهای شبکه کمک میکند تا چرخه بلوغ محصول را به اندازه قابل توجهی کاهش دهند.
- امکانپذیر بودن تعریف سرویس مورد نظر بر اساس نوع مشتری یا محل جغرافیایی. مقیاس سرویسها میتواند به سرعت، بر اساس نیاز، گسترش یا کاهش یابد.
- تشویق به ایجاد نوآوری و ارائه سرویسهای جدید و دریافت جریانهای درآمدی تازه با سرعت بالا و ریسک پایین.
- افزایش توانایی مقابله با خرابی کار کردها، قابلیت به اشتراک گذاری منابع بین کار کردها و پشتیابی از چند مشتری

سازمانهای استانداردگذاری متعددی در استانداردسازی فناوری NFV دخیل هستند که شاخص ترین آنها موسسه استانداردهای مخابراتی اروپا (ETSI) است. در اواخر سال که شاخص ترین آنها موسسه استانداردهای مخابراتی اروپا (ETSI) است. در اواخر سال کار ۲۰۱۲، TSI NFV ISG توسط هفت اپراتور جهانی شبکه به منظور ارتقا ایده مجازی سازی کارکرد شبکه تأسیس شد. NFV ISG تبدیل به یک بستر صنعتی اصلی برای توسعه چارچوب معماری NFV و نیازمندیهای آن شده است و اکنون بیش از ۲۵۰ سازمان با آن همکاری می کنند. اسناد معماری NFV به صورت عمومی و رایگان توسط NFV این رساله برای توصیف معماری NFV از اسناد ارائه شده این سازمان استفاده می کنیم.

NFV معماری ۳-۲

در این بخش مؤلفههای تشکیل دهنده معماری NFV شرح داده میشوند. هر یک از اجزای معماری میتوانند توسط تولید کنندگان متفاوتی تأمین شوند و به وسیله واسطهایی که توسط معماری NFV توصیف شده اند با یکدیگر در ارتباط باشند. بنابراین معماری تولید کننده توصیف شده توسط INFV راه حلی با قابلیت مشارکت و هماهنگی چندین تولید کننده مختلف را دارد. با توجه به استاندارد ETSI معماری NFV از سه عنصر کلیدی تشکیل شده است. زیرساخت مجازی سازی کار کردهای شبکه، کار کردهای مجازی شبکهای و NFV این اجزا در شکل ۲-۲ نمایش داده شدهاند.

شکل ۲-۲: معماری مجازی سازی کارکردهای شبکه

- NFVI: شامل منابع سخت افزاری و نرمافزاری لازم برای اجرای VNFها
- Service: شامل VNFها که کارکردهای شبکه را پیادهسازی کردهاند، EMS برای مدیریت سنتی مدیریت سنتی
- MANO: که وظیفه مدیریت و هماهنگی سرویسها و تخصیص منابع را برعهده دارد و از سه بخش NFVO، NFW و VNFM تشکیل شده است.

۱-۳-۲ زیرساخت مجازیسازی کارکردهای شبکه یا NFVI

زیرساخت مجازی سازی کار کردهای شبکه ترکیبی از منابع نرمافزاری و سختافزاری است که محیطی برای نصب کار کردهای مجازی شبکه فراهم میآورد. منابع سختافزاری شامل منابع محاسباتی، ذخیره سازها و شبکه (شامل لینکها و گرهها) هستند که پردازش، ذخیره سازی و ارتباط را برای کار کردهای مجازی شبکه فراهم میآورند. منابع مجازی انتزاعی از منابع شبکهای، پردازشی و ذخیره سازی هستند. به وسیله انتزاع از طریق لایهی مجازی سازی (بر پایهی مجازی میابع سخت افزاری در اختیار کار کردهای مجازی قرار می گیرند که این منابع شامل منابع محاسباتی، شبکهای و ذخیره سازی می باشند.

در مراکز دادهای ممکن است منابع پردازشی و ذخیرهسازی تحت عنوان یک یا چند ماشین مجازی نمایش داده شوند در حالی که شبکههای مجازی از لینکها و گرههای مجازی تشکیل می شوند. شبکههای مجازی پیش از بحث مجازی سازی کار کردهای شبکه مدنظر بودهاند و روی آنها کار شده است. در واقع از شبکههای مجازی در مراکز دادهای جهت فراهم آوردن شبکههای مختلف و مجزا که به کاربران مختلفی تعلق دارند استفاده شده است. راهحلهای مختلفی برای پیادهسازی این شبکهها وجود دارد. در بحث مجازی سازی کار کردهای شبکه، زیرساخت ارتباطی مورد نیاز برای کار کردهای مجازی از طریق همین شبکههای مجازی فراهم آورده می شود. یعنی مسائلی که پیشتر در بحث بحث جایگذاری شبکههای مجازی مطرح بود امروز جزئی از مسائل جایگذاری زنجیرههای کار کرد سرویس می باشند.

۲-۳-۲ کارکردهای مجازی شبکه

یک کارکرد شبکه، یک بلوک عملیاتی در زیرساخت شبکه است که عملکرد رفتاری و رابطهای ارتباط با خارج خوش تعریف دارد. مثالهایی از کارکردهای شبکه می تواند شامل DHCP یا firewall و ... باشد. با این توضیحات کارکرد مجازی شبکه، پیادهسازی یک کارکرد شبکه است که می تواند روی منابع مجازی شده اجرا شود. از هر کارکرد شبکه می توان نمونه ساخت. این نمونه ها می توان نمونه ساخت. این نمونه می توانند برای سرویس دهی به زنجیرههای مختلف استفاده شوند. از آنجایی که هر نمونه توان پردازشی محدودی دارد با افزایش تعداد نمونهها می توان توان پردازشی یک کارکرد را نیز افزایش داد.

EM **7-7-7**

این مولفه کارکردهای FCAPS را برای VNF ها انجام می دهد که شامل مدیریت خطا، پیکربندی، امنیت، حسابداری و کارایی برای کارکردی است که VNF ارائه می دهد. این مولفه ممکن است آگاه از مجازی کارکرد باشد و با همکاری VNFM عملکردهای خودش را انجام بدهد.

OSS/BSS Y-Y-Y

این مولفه، ترکیبی از سایر بخش های عملکردهای اپراتور است که در چارچوب معماری NFV ارائه شده از طرف ETSI قرار نمیگیرند. به عنوان مثال می تواند شامل مدیریت سیستم های Legacy باشد.

NFV MANO $\Delta-\Upsilon-\Upsilon$

بر اساس چهارچوب پیشنهادی ETSI وظیفه ی NFV MANO فراهم آوردن کارکردهای لازم برای تدارک و فرآیندهای مشابه مانند تنظیم کردن و ... کارکردهای مجازی شبکه است. NFV MANO شامل هماهنگ کننده و مدیریت کننده چرخه ی زندگی منابع سختافزاری و نرمافزاری که مجازیسازی زیرساخت را پشتیبانی میکنند، است. هر زنجیره نیاز دارد که حداقل توسط یک NFM مدیریت شود تا مثلا خطاهای آن را تحت نظر قرار دهد و در صورت نیاز در قسمت دیگری از شبکه استقرار یابد. مساله ی جایگذاری زنجیرهها به یک بسیار مورد مطالعه قرار گرفته است، اما در این بین توجه لازم به نیاز این زنجیرهها به یک VNFM صورت نپذیرفته است.

VNFO بخشی از مولفه MANO است که وظیفه تخصیص منابع به سرویس را برعهده دارد. یکی از مهم ترین اجزای سرویس گراف VNF-FG است که بیانگر VNF های سرویس و ارتباطات بین آنها است. وظیفه اصلی مولفه NFVO ایجاد نمونه از سرویس و مدیریت چرخه حیات آن است. ایجاد نمونه از سرویس شامل ایجاد نمونه از VNFOهای تشکیل دهنده آن و ایجاد ارتباط بین نمونهها است. سایر وظایف مولفه VNFO به شرح زیر است:

- مديريت چرخه حيات سرويس شبكه
- مدیریت و هماهنگی منابع مورد نیاز NFVI بین چندین VIM
  - مدیریت منابع و ایجاد نمونه از VNFMها با هماهنگی VNFM
    - مدیریت منابع و نمونهسازی VNFM

Fault, Config, Accounting, Performance, Security

- مدیریت همبندی نمونه ساخته شده از سرویس شبکه مانند ایجاد، حذف و به روز رسانی VNF-FG
- مدیریت قالبهای استقرار سرویس شبکه و VNFها مانند اعتبار سنجی قالبها همچنین این مولفه مسئولیت مشخص کردن مکان فیزیکی نمونه های ایجاد شده از VNFها را برعهده دارد.

مولفه ی VNFM مسئولیت مدیریت چرخه حیات نمونههای ایجاد شده از VNFM را برعهده دارد. بنابراین فرض می شود هر نمونه ایجاد شده از هر VNFM، به یک VNFM اختصاص یافته است. مهم ترین و ظایف این مولفه به شرح زیر است:

- پیکربندی و نمونهسازی از VNFها
- گسترش و یا کاهش مقیاسپذیری افقی یا عمودی برای نمونههای ایجاد شده از VNFها
- مدیریت نمونههای ایجاد شده شامل تغییرات، به روز رسانی برنامهها و خاتمه دادن به نمونهها

مولفه VNFM با استفاده از VNFD، از VNFD نمونه ایجاد می کند و مدیریت چرخه حیات آن را انجام می دهد. منابع پردازشی، محاسباتی و شبکه مطابق با توصیفات گفته شده در VNFD به نمونه های آن اختصاص می یابند.

مولفه VIM مسئولیت کنترل و مدیریت منابع محاسباتی، ذخیره سازی و شبکه ای، معمولاً در حوزه یک اپراتور، را برعهده دارد. مهم ترین وظایف این مولفه عبارتند از:

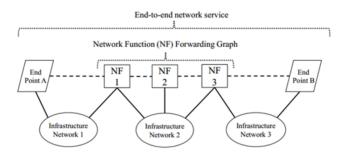
- هماهنگی تخصیص، ارتقا و آزادسازی منابع NFVI شامل بهینهسازی استفاده از منابع و مدیریت انجمنی منابع مجازی و فیزیکی. بنابراین VIM اطلاعات Inventory تخصیص منابع مجازی به منابع فیزیکی را نگهداری می کند.
- پشتیبانی از مدیریت VNF-FG به وسیله ایجاد و نگهداری لینکهای مجازی، شبکههای مجازی زیرشبکهها و پورتها
- مدیریت اطلاعات Inventory سخت افزارها و نرم افزارها و کشف قابلیتها و ویژگیهای آنها
  - مدیریت ظرفیت منابع مجازی مانند نسبت منابع مجازی به حقیقی
- مدیریت تصویرهای نرمافزاری، مانند تصاویر VNFها، که ممکن است توسط سایر مولفههای MANO هم مورد استفاده قرار بگیرند
  - جمع آوری اطلاعات کارایی و خطا از منابع سخت افزاری و نرم افزاری

VNFD 4-Y

هر VNF توسط توصیفگر مربوط به آن که نیازمندیهای استقرار و رفتاری آن را مشخص می کند توصیف می شود. مولفه VNFM از VNFD در فرایند نمونهسازی VNFOها و مدیریت چرخه حیات آنها استفاده می کند. همچنین این اطلاعات توسط مولفه VNFO برای ایجاد مدیریت و هماهنگی سرویس شبکه نیز استفاده می شود. VNFD شامل شاخصهای کارایی است که می تواند توسط VNFM نیز مورد استفاده قرار بگیرد. در VNFD ارتباطات داخلی و واسطها نیز توصیف می شوند که برای ایجاد لینکهای مجازی بین مولفههای VNFC و یا ارتباط بین TVNF با سایر VNFها مورد استفاده قرار می گیرد. VNFD همچنین شامل قالبهای استقرار VNFD به همراه نیازمندی منابع برای هر قالب است.

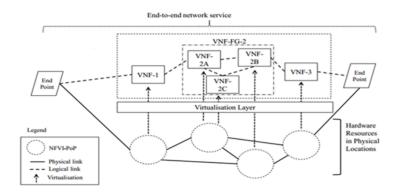
۵-۲ سرویس شبکه و اجزای آن

یک سرویس شبکه را می توان به صورت یک گراف جلورانی از کارکردهای شبکه را می تواند که به یکدیگر از طریق زیرساخت شبکه متصل هستند دید. کارکردهای شبکه می تواند توسط یک یا چند اپراتور ارائه شده باشند. نقاط انتهایی سرویس را می توان به صورت گرههای گراف و ارتباطات میان کارکردها را توسط لینکهای گراف مدل سازی کرد که لینکهای گراف می توانند، یک طرفه یا دو طرفه، چند پخشی یا همه پخشی باشند. مثالی از یک سرویس شبکه در شکل T-T نمایش داده شده است. در این شکل، یک سرویس شبکه انتها از طریق نقاط انتهایی T0 ها ایجاد شده که شامل یک T1 داخلی است. این T3 خود شامل سه کارکرد شبکه است که به یکدیگر متصل هستند.

شکل ۲-۳: یک سرویس شبکه شامل یک گراف جلورانی

VNF-FG در صورتی که در یک VF-FG حداقل یکی از این کارکردها VNF باشد، به آن VNF-FG گفته می شود. در صورتی که فرض کنیم همه VNF های شکل VNF ، VNF هستند می توان آن را مطابق شکل VNF نمایش داد. در این شکل VNF خود توسط سه VNF پیاده سازی شده است.

شکل ۲-۴: گراف VNF-FG متناظر با شکل ۲-۳

مشخص است که گراف VNF-FG صرفا ارتباطات بین VNFها رو مشخص میکند ولی ترتیب عبور ترافیک از کارکردها توسط NFP بیان میشود که یکی از اجزای VNF-FG است و هر VNF-FG باید حداقل یک NFP داشته باشد.

۲-۶ موارد کاربرد

در این بخش موارد کاربرد مهم معماری NFV را شرح می دهیم. یکی از مهم ترین موارد کاربرد ذکر شده برای NFV مجازی سازی تجهیزات CPE است. عموما تجهیزاتی در مکان کاربران برای اتصال به اینترنت نگهداری می شود که شامل دیواره آتش، NAT، مسیریاب و سوییچ است. در این حالت تنظیمات تجهیزات باید در مکان کاربر صورت بگیرد که هزینه بالایی دارد. با استفاده از مجازی سازی این کار کردها و نگه داری آن در سمت ISP، میتوان هزینه تجهیزات و زمان نگهداری را کاهش داد. این مورد کاربرد در شکل Δ - Δ نمایش داده شده است.

به عنوان مثالی دیگر از موارد کاربرد می توان مجازی سازی کارکردها در زیرساخت PCRF ،S-GW ،P-GW سازی سازی سازی سازی بهتر از مجازی سازی سازی سازی استفاده بهتر از MMF و MMF نمایش داده شده است. با مجازی سازی این کارکردها علاوه بر استفاده بهتر از منابع، می توان تعداد نمونه های آن ها را مطابق با تعداد کاربران بدون تغییر در زیرساخت افزایش و یا کاهش داد.

۷-۲ زنجیرهسازی کارکرد سرویس،

زنجیرهسازی کارکردها ایده جدیدی نیست. در حال حاضر اپراتورها برای ارائه سرویس یک زنجیره از کارکردها با یک ترتیب

شکل ۲-۵: مجازیسازی CPE

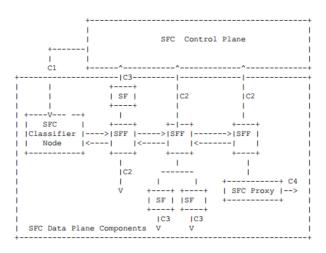

شکل ۲-۶: مجازی سازی زیرساخت LTE

مشخص عبور کند. اگرچه همانطور که بیان شد در صورت تغییر در ترتیب کارکردها و یا زنجیرهها و یا ایجاد سرویسهای جدید، نیازمند تغییر مکان فیزیکی کارکردها خواهیم بود که کاری سخت است و خالی از اشکال نیست. معماری زنجیرهسازی کارکردهای سرویس، اپراتورهای شبکه را قادر میسازد که سرویسهای جدید را به صورت نرم افزاری و پویا و بدون اینکه در سطح سخت افزار تغییری ایجاد کنند، ارائه کنند. در این راستا IETF در اسناد متعددی به شرح معماری و اجزای آن پرداخته است. در این بخش به شرح معماری زنجیرهسازی کارکرد سرویس می پردازیم و بخش های اصلی آن را بیان می کنیم.

۲-۷-۲ اجزای معماری SFC

معماری SFC توسط RFC 7665 تعریف شده است. در این RFC یک سرویس شبکه به صورت پیشنهادی که توسط اپراتور ارائه می شود و از طریق یک یا چند کارکرد سرویس تحویل می شود، تعریف شده است. یک کارکرد سرویس، رفتار خاصی (به غیر از جلورانی) با بسته را انجام می دهد و می تواند در هر یک از لایه های مدل OSI فعالیت کند. به یک شبکه یا بخشی از آن که در آن SFC پیاده سازی شده است یک دامنه SFC گفته می شود. در یک دامنه SFC مطابق با شکل V-V پیاده سازی می شود.

شکل ۲-۷: معماری SFC

به صورت خلاصه اجزای اصلی این معماری عبارتند از:

- زنجیره کارکرد سرویس: یا به صورت خلاصه زنجیره کارکرد یک مجموعه مرتب از کارکردهای سرویس انتزاعی و محدودیتهای ترتیبی که باید به بستهها، فریمها و یا جریانهای دریافتی به عنوان نتیجه دسته بندی اعمال شود.
- دستهبند: وظیفه دستهبندی و انتخاب زنجیره کارکرد برای ترافیک ورودی بر اساس قوانین از پیش تعیین شده را برعهده دارد.
  - SFF: وظیفه جلورانی و هدایت ترافیک در دامنه SFC را برعهده دارد.
- کارکرد سرویس (SF): یک کارکرد انتزاعی که مسئول انجام دادن رفتار خاصی، به جز جلورانی، با بسته است.
- SF Proxy: وظیفه ارتباط با کارکردهای غیر آگاه از کپسول بندی SFC را برعهده دارد.
- صفحه کنترل: وظیفه کنترل و نظارت بر زنجیرهها و ایجاد قوانین دستهبندی بر روی دستهبند را برعهده دارد.

همه این اعضا به صورت منطقی هستند و می توانند در شبکه به صورت فیزیکی و یا مجازی در یک یا چندین دستگاه فیزیکی به صورت مشترک با یکدیگر وجود داشته باشند.

۲–۸ جمعبندی

در این بخش معماریهای NFV و SFC به صورت کامل شرح داده شد و اجزای آنها بررسی شد. همانگونه که بیان شد، معماری NFV بر مجازیسازی کارکردها تمرکز دارد. یک سرویس در معماری NFV با استفاده از NSD توصیف می شود که شامل SFC به ایجاد PVNها و لینکهای توصیف کننده ارتباطات بین PVNها است. معماری SFC به ایجاد زنجیره پویا از کارکردها تمرکز دارد. در معماری PVNF سرویسهای مدیریتی و نظارتی مانند PVNFO و س نیز تعریف می شوند که وظیفه ی نظارت و مدیریت چرخه می مانند عماری را دارا می باشد و تمرکز اصلی این پژوهش بر در نظر گرفتن اهمیت این سرویسها می باشد.

یک زنجیره کارکرد توسط یک گراف SFC توصیف می شود که به صورت مجموعه مرتب از کارکردها که ترافیک باید با ترتیب مشخصی از آنها عبور کند توصیف می شود. این معماری تاکیدی بر مجازی سازی کارکردها ندارد. همچنین برای مسیریابی ترافیک در این معماری نیز می توان از سرآیند NSH استفاده کرد. همانگونه که بیان شد در حقیقت این دو معماری مکمل یکدیگر هستند و یک گراف SFC را می توان توسط یک VNF-FG معادل نمایش داد.

فصل سوم کارهای مرتبط

۳−۱ مقدمه

در این بخش تحقیقات مرتبط با استقرار سرویس و تخصیص منابع در معماریهای NFV و SFC را مورد بررسی قرار میدهیم. ابتدا ابعاد مختلف مسائل تحقیقاتی و به خصوص مسئله تخصیص منابع را مورد بررسی قرار میدهیم. سپس کارهایی که در زمینه استقرار سرویس و تخصیص منابع مدیریتی انجام شدهاند را مرور میکنیم.

۲-۳ ابعاد مختلف مسائل تحقیقاتی

در این بخش با توجه به معماری های SFC و NFV ابعاد مختلف مسائل تحقیقاتی را مورد بررسی قرار میدهیم. از آنجایی که موضوع این رساله بر مسئله تخصیص منابع تمرکز دارد بر این بخش تمرکز بیشتری خواهیم داشت. در این تحقیق تخصیص منابع را به صورت اختصاص منابع شبکه، پردازشی، محاسباتی و ذخیرهسازی به ماشینهای مجازی اجراکننده کارکردها و اختصاص پهنای باند به لینکهای مجازی بین کارکردها بر روی شبکه ارتباطی زیرساخت تعریف میکنیم. در این راستا باید مشخص شود که ماشینهای مجازی اجراکننده کارکردها که به عنوان نمونه ایجاد شده از کارکردها شناخته می شوند بر روی چه سرورهایی ایجاد شوند. این فرآیند را نگاشت کارکردها به نمونهها می گوییم. همچنین باید مشخص شود چه میزان پهنای باند از چه لینکهایی به به لینکهای مجازی اختصاص یابد. ممکن است پهنای باند یک لینک، بر روی چند لینک و یا چند مسیر در شبکه زیرساخت اختصاص پیدا کند. به این فرایند نیز نگاشت لینکهای مجازی گفته شده در ادامه ابعاد مختلف مسائل تحقیقاتی را شرح می دهیم.

۲-۲-۳ دیدگاه تعریف مساله

معماری آینده اینترنت بر اساس مدل تجاری IaaS است که نقش ISPها به دو نقش فراهم کننده سرویس (SP) و فراهم کننده زیرساخت (IP)، تبدیل میشود فراهم کننده سرویس مسئول ارائه سرویس انتها به انتها به کاربران بر روی زیرساختی است که از سمت IP ارائه میشود و مسئولیت مدیریت منابع آن را برعهده دارد. بر اساس این دو نقش، مسائل را از دو جنبه می توان دسته بندی کرد:

• مسائلی که در آن صرفا بحث سرویس گرفتن از یک یا چند IP مطرح است. از آنجایی که سرویس گیرنده خود تخصیص منابع را انجام نمی دهد، تمرکز این گونه مسئلهها بر روی مسائل قیمت گذاری در یک بازار NFV خواهد بود.

• مسائلی که در آنها تخصیص بهینه منابع به سرویس نیز مورد توجه است. در این حالت IP از یک مرکز داده متمرکز یا چندین مرکز داده توزیع شده برای ارائه سرویس به کاربران استفاده می کند. در این بخش وابسته به سطح انتزاع مسئله، Pop را می توان یک سرور یا یک مرکز داده در نظر گرفت. طبیعتا وابسته به سطح انتزاع، همبندی های مختلف شبکه ارتباطی را نیز می توان در نظر گرفت.

در هر یک از این دیدگاهها می توان فرضیاتی را در نظر گرفت که منجر به مسائل متفاوتی می شود. به عنوان مثال در دسته اول نحوه قیمت گذاری، همکاری و یا عدم همکاری IPها و کاربران را می توان مورد مطالعه قرار داد. در مسائل تخصیص منابع هم اگر یک مرکز داده وجود داشته باشد، درباره شبکه زیرساخت می توان انواع همبندی های Switch centeric و یا Server centric را در نظر گرفت که تاثیر زیادی بر تعریف مسائل دارند. زمانی که چندین مرکز داده توزیع شده از نظر جغرافیایی وجود داشته باشد، مسائل مهمی از جمله نحوه کاهش ترافیک بین مراکز داده مطرح می شود. همانگونه که بیان شد تمرکز این تحقیق بر دسته دوم مسائل یعنی تخصیص بهینه منابع به سرویس است.

۳-۳ مرور پژوهشها

در [۲] نویسندگان استفاده از VNFM را مدنظر قرار دادهاند . در این مقاله فرض شده است که جایگذاری SFCها صورت گرفته است و میخواهیم VNFMها را به گونهای استقرار دهیم که با رعایت شدن نیازمندیهای کارآیی، هزینهی عملیاتی سیستم حداقل شود. مساله مطرح شده به صورت ILP مدلسازی میشود. این مقاله هزینهی عملیاتی سیستم را تحت چهار عنوان دستهبندی میکند: هزینهی مدیریت چرخهی زندگی، هزینهی منابع محاسباتی، هزینهی مهاجرت و هزینهی بازنگاشت. در این مقاله فرض میشود که هر نمونه از نمونههای VNF سرویسدهی کند و این سرویسدهی به نوع نمونه وابسته نیست. این مقاله محدودیتهای پردازشی و ظرفیتی را مدنظر قرار میدهد.

در $[\Lambda]$ نویسندگان سه مرحله برای عملیات جایگذاری زنجیرههای کارکرد سرویس

معرفی می کنند: انتخاب، جابگذاری و مسیریابی. در این مقاله فرض می شود برای هر نوع VNF چند مدل مختلف با مصرف منابع مختلف وجود دارند که می توان از آنها نمونه ساخت، در این مرحله مشخص می شود از کدام مدل نمونه سازی صورت می گیرد. این مقاله جایگذاری یک SFC را مدل سازی می کند، در این مقاله فرض می شود جریان ورودی و خروجی از هر نمونه برابر بوده و در واقع VNF تغییری بر روی ترافیک ایجاد نمی کند. در مدل سازی این مقاله که به صورت ILP می باشد هدف کاهش هزینه در جایگذاری SFC داده شده می باشد. با در نظر گرفتن مدل های مختلف برای VNFها در این مقاله در صورتی که نیاز به پردازش ترافیک زیادی باشد، چند نمونه از یک نوع VNF ساخته می شود و ترافیک بین آنها تقسیم می شود.

در [۱۴] نویسندگان برای اولینبار مساله ی Traffic Streering با در نظر گرفتن QoS و Reliability فرمول بندی کردهاند. این مقاله کاربرد NFV را در شبکههای موبایل مدنظر قرار داده است. در این مقاله مساله به صورت Link-Path مدل سازی شده است و فرض شده است که مسیرهای ممکن برای جایگذاری کلاسهای ترافیکی از پیش تعیین شدهاند. در این مقاله منظور از کیفیت سرویس تاخیر و گذردهی کلاسهای ترافیکی میباشد و برای فراهم آوردن قابلیت اطمینان فرض می شود که خرابی ها به صورت دلخواه بوده و در صورت خرابی بخشی از پهنای باند از دست می رود.

در [۹] نویسندگان مساله ی جایگذاری و مسیریابی زنجیرههای کارکرد سرویس را به صورت توامان مدلسازی میکنند، در این مساله نویسندگان تاثیر دو پارامتر Coordination میکنند، در این مساله نویسندگان تاثیر دو پارامتر Traffic-Change Effect و Effect را نیز مدنظر قرار دادهاند. زمانی که چند ۷۸ در پیادهسازی یک کارکرد شبکه استفاده میشوند نیاز است که بین این ماشینهای مجازی هماهنگی صورت بگیرد. برای این هماهنگی ارتباطاتی صورت میگیرد که دارای سربار بوده و به این سربار بوده و به کارکرد شبکه میتواند روی ترافیک ورودی این سربار Traffic-Change Effect میگویند. هر کارکرد شبکه میتواند روی ترافیک ورودی خود تاثیر گذاشته و نرخ آن را تغییر دهد که این موضوع را با Traffic-Change Effect بیان میکنند.

در [۵] نویسندگان قصد دارند به صورت قطعی کیفیت سرویس را گارانتی نمایند. این مقاله پیادهسازی NFV را با استفاده از SDN هدف قرار می دهد و برای محاسبهی تاخیر تاخیر پیامهای کنترلی SDN و تاخیر جابجایی بستهها را در نظر می گیرد. برای پیشنهاد یک راه حل قطعی از Network Calculus استفاده می شود که شرایط مرزی را بررسی می کند. این شرایط مرزی برای پیامهای کنترلی محاسبه شده و از آن تاخیر مورد نظر در جابجایی بستهها بدست می آید که با استفاده از آن یک مساله ی بهینه سازی با هدف رعایت تاخیر بدست آمده حاصل می شود.

در [۱۱] نویسندگان پیادهسازی NFV با SDN را هدف قرار دادهاند و جایگذاری middle

ها با هدف توزیعبار را فرمولبندی کردهاند. در واقع middle box این مقاله به صورت مجازی بوده و همان کارکردهای مجازی شبکه میباشند. مدلسازی صورت گرفته به صورت مصاله مسیریابی چند مسیره برای تقاضا node link صورت پذیرفته است. هدف مساله مسیریابی چند مسیره برای تقاضا به صورتی است که در آن link load ratio برای تمام لینکها مینیمم شود. این مقاله تغییر ترافیک توسط کارکردها را نیز مدنظر قرار داده است.

در [۱۰] مسالهی جایگذاری زنجیرههای کاکرد سرویس با دو هدف کاهش مصرف انرژی و افزایش نرخ جریان پذیرفته شده مدلسازی میشود. این مدلسازی با توجه به معماری IETF SFC صورت پذیرفته است. در مدلسازی این مقاله جزئیات زیادی مورد توجه قرار گرفته است که این امر باعث پیچیده شدن فرمولبندی شده است.

در [Y] نویسندگان ابتدا مساله ی جایگذاری و مسیریابی VNF اوج ترافیک حل می کنند. در ادامه آنها فرض می کنند که ترافیک به صورت دوره ی – ثابت می باشد به این معنا که ترافیک در تعداد متناهی بازه ی زمانی تعریف شده و تکرار می شود. با این فرض در ادامه مقاله مساله ی دیگری مبنی بر مهاجرت نمونه ها با توجه به تغییر ترافیک را مطرح می کند. در این مهاجرتها مقاله از توان مصرفی در مهاجرت صرف نظر کرده و تلاش می کند جریمه ای که بابت قطعی سرویس پرداخت می شود و توان مصرفی کل سیستم را بهینه کند.

در [۱۳] نویسندگان مسالهی توزیعبار در NFV را بررسی میکنند، آنها در این مساله ویژگیهای پایهای NFV در کنار استفاده از روش ECMP مدنظر قرار میدهد. در روش ECMP بار بین مبدا و مقصد به صورت یکسان بین تمام مسیرها تقسیم میگردد. در این مساله تعدادی تقاضا در نظر گرفته میشود که کوتاهترین مسیرها بین مبدا و مقصد آنها مشخص است و در نهایت بار در این مسیرها توزیع شده و کارکردها شبکهای نیز در این مسیرها مستقر میشوند.

همانطور که در جدول ۲-۱ دیده میشود، مساله ی تخصیص منابع مدیریتی در پذیرش زنجیرههای کارکرد مورد بررسی قرار نگرفته است و در پژوهش حاضر قصد داریم این مورد را بررسی نماییم.

ا برون خط	برخط ي	، نمونه	پردازشی	،یت ظرفیت	محدود	a.	ِص يافت	ع تخصي	مناب	منبع
برون خط	برخط		دارد	ند	دارد	CPU	BW	MEM	other	#
✓	_		✓		_	✓	✓			[۶]
√					✓	✓	✓			[٨]
√			_		√	✓	✓			[٩]
✓	_				✓	✓	✓	✓		پژوهش حاضر
س VNFM	تخصيص	ت نمونه	اشتراك	کارکرد	انتساب		و لینک	کارکرد	نگاشت	منبع
ندارد	دارد	ندارد	دارد	چند نمونه	نمونه	یک	بنک	لي	کارکرد	#
√	_	√	_	_	√		√		√	[۶]

جدول ۳-۱: مقایسه مقالات پذیرش زنجیرههای کارکرد سرویس

۳-۳ جمعبندی

[۸] [٩]

پژوهش حاضر

در این فصل انواع مسائل مطرح در حوزه ی NFV و SFC به صورت خلاصه مرور گشت. همانطور که پیشتر بیان شده بود مساله ی پیشنهادی یک مساله ی جایگذاری یا نگاشت سرویس میباشد. در ادامه پژوهشهای این حوزه مرور شده و تفاوتهای آنها با پژوهش حاضر ذکر شد. در آخر پژوهش حاضر سعی دارد برای اولینبار نگاشت سرویسها را با در نظر گرفتن نیاز آنها به منابع مدیریتی مدنظر قرار دهد.

فصل چهارم تعریف مساله

۱-۴ مقدمه

یکی از نیازمندیهایی که در [۱] بیان شده است، نیاز هر یک از نمونههای یک زنجیره ی کارکرد سرویس به یک VNFM میباشد. قصد این رساله تعریف مسالهای جامع و واقعی است که بتواند این موضوع را نیز در برگیرد چرا که این نیازمندی برای مراکز دادهای بسیار مهم بوده و در صورت در نظر نگرفتن آن ممکن به کیفیت سرویس آنها لطمه بخورد. مساله به صورت توامان جایگذاری زنجیرهها و VNFM برای آنها را مدنظر قرار میدهد و اجازه میدهد که سیاستهای زیر به مساله اعمال شود:

- برخی از سرورهای فیزیکی ممکن نباید توسط سرورهای فیزیکی مشخصی مدیریت شوند. مثلا به علت فاصله زیادی که با یکدیگر دارند یا به علت مسائل امنیتی
- برخی از کارکردهای مجازی نیاز به سختافزارهای خاصی دارند که ممکن است تنها بتوانند بر روی سرورهای فیزیکی مشخصی قرار گیرند.

در کنار این سیاستها سعی شده است منابع مدیریتی به صورت کامل مدلسازی شوند. در دنیای امروز برای استفاده از ۷۸۲۳های تجاری نیاز است که هزینهای پرداخت شود و هر یک از نمونههای تهیه شده می تواند تعداد مشخصی از کارکردها را مدیریت کند. در کنار این امر، ۷۸۲۳ها منابع پردازشی مصرف می کنند و نیاز دارند که کارکردهایی که مدیریت می کنند در شعاع خاصی از آنها قرار داشته باشند. تمامی این موارد در مسالهی طرح شده مدنظر می باشند. این فصل فرمول بندی مساله و تنظیمات آن را مرور می کنیم و در آخر یک مثال از این مساله را می بینیم.

۲-۴ مساله

بیشینه کردن سود حاصل از پذیرفتن تقاضای زنجیره کارکرد سرویس با در نظر گرفتن انتساب هر نمونه کارکرد مجازی شبکه به یک VNFM. همانطور که در مستند [۱] نیز آمده است، نیاز است که هر یک نمونههای کارکردهای مجازی شبکه توسط حداقل یک VNFM مدیریت شوند. در این مساله قصد داریم مساله پذیرش تقاضاهای زنجیرههای کارکرد سرویس را با نظر گرفتن این نیازمندی در کنار نیازمندیهای پردازشی و پهنای باند هر یک از تقاضاها حل کنیم.

در ادامه به صورت خلاصه شرایط مساله را بررسی می کنیم:

• توپولوژی زیرساخت شامل پهنای باند لینکها و ظرفیت NFVI-PoPها¹ موجود است.

NFVI Point of Presence\

- n تقاضای زنجیره کارکرد سرویس به صورت کامل و از پیش مشخص شده داریم.
- هر تقاضا شامل نوع و تعداد نمونههای مجازی، پنهای باند لینکهای مجازی و توپولوژی نمونههای مجازی میباشد.
- F نوع کارکرد مجازی شبکه تعریف شده است که هر یک مقدار مشخصی از حافظه و توان پردازشی را مصرف میکنند.
- تعداد پردازندههایی که به هر نمونه تخصیص مییابد با توجه به ترافیک ورودی نمونه مشخص میشود. این امر توسط اپراتور در زمان تعریف مساله ورودی صورت میگیرد.
  - نمونهها بین زنجیرهها به اشتراک گذاشته نمی شوند.
    - محدودیت ظرفیت لینکها
- محدودیت توان پردازش سرورهای فیزیکی با توجه به میزان حافظه و تعداد پردازندهها
- برای مدیریت یکدست و آسانتر زنجیرهها و در عین حال جمعآوری راحتتر خطاها، برای هر زنجیره یک VNFM فیزیکی تخصیص میدهیم.
  - VNFMها می توانند بین زنجیره به اشتراک گذاشته شوند.
- هر نمونه از VNFMها می تواند تعداد مشخصی از نمونههای کارکرد مجازی شبکه را سرویس دهد.
- برای ارتباط میان هر نمونه از VNFMها و VNFها پهنای باند مشخصی رزرو می گردد.
- در صورتی که NFVI-PoP بتواند از VNFM پشتیبانی نماید میتوان به هر تعداد که ظرفیت آن اجازه میدهد بر روی آن VNFM مستقر کرد.
  - هر نمونه از VNFM جهت استفاده نیاز به تهیه جواز ^{7} دارد.
  - توپولوژی میتواند دارای تعدادی گرهی ورودی و خروجی باشد.
- هر زنجیره می تواند دارای تعدادی نقطه ی ورودی و خروجی باشد که میبایست بر روی گرههای ورودی و خروجی نگاشته شوند.

اگر جایگذاری VNFMها به صورت غیر برنامهریزی شده صورت بپذیرد ممکن است به تاخیرهای غیرقابل تحمل منجر شده و به این ترتیب تاثیر منفی بر روی کارآیی سیستم داشته باشد.

license

ingress

egress*

یکی از وظایف VNFMها جمعآوری پیامهای خطا میباشد، برای این امر نیاز است که پهنای باند کوچک اما اختصاصی به VNFMها تخصیص داده شود بنابراین نمیتوان جایگذاری آنها را با روشهای سابق و مانند سایر کارکردهای مجازی شبکه فرض کرد. از آنجایی که VNFMها نیاز به مجوز دارند میتوان با به اشتراک گذاشتن آنها در هزینههای سیستم صرفهجویی کرد.

در نظر گرفتن VNFM همراه با VNFها مسالهی جدیدی است.

۳-۴ مدل سیستم

۴-۳-۴ شبکهی زیرساخت

 V_S^{PN} شبکهی زیرساخت با گراف وزن دار $G_S^{PN}=(V_S^{PN},E_S^{PN})$ نشان داده می شود که در آن $G_S^{PN}=(V_S^{PN},E_S^{PN})$ نشان دهنده مجموعه گرههای زیرساخت و E_S^{PN} نشان دهنده مجموعه گرههای زیرساخت است.

- تمامی گرهها مقداری حافظه و تعدادی هسته دارند.
- برخی از گرهها ممکن است نتوانند توسط گرههای مشخصی مدیریت شوند.
- برخی از گرهها ممکن است توانایی پشتیبانی از سرویسهای مجازی را نداشته باشند.
- گرههای مشخصی در شبکه وجود دارند که می توانند در نقش گره ی ورودی و خروجی عمل کنند.
  - یالهای شبکه همگی دارای ظرفیت مشخصی میباشند.

۴-۳-۴ منابع مدیریتی

هر یک از VNFMها نیاز به یک گواهی دارند با مصرف مقدار مشخصی از حافظه و هستههای پردازنده می توانند تعداد مشخصی از نمونهها را سرویس دهند.

۴-۳-۴ انواع

هر یک از انواع کارکردهای مجازی شبکه نیاز به مقدار مشخصی از حافظه و هستههای پردازنده دارند و ممکن است نیازمند مدیریت شدن باشند یا این نیاز را نداشته باشند. برخی از کارکردها نیاز دارند بر روی نودهای ورودی یا خروجی قرار گیرند.

۴-۳-۴ زنجیرهها

 $V_{i,F}^{SFC}$ زنجیرهی $G_i^{SFC}=(V_{i,F}^{SFC},E_i^{SFC})$ نشان داده می شوند که در آن زنجیرهی ام با گراف وزن دار نشان دهنده ی مجموعه ی گرههای زنجیره و E_i^{SFC} یالهای زنجیره می باشد. تمامی گرهها دارای یک نوع مشخص میباشند و تمامی یالها ظرفیت مشخصی دارند.

۴-۴ فرمول بندی

هدف اصلی مساله پذیرش بیشترین تعداد تقاضا میباشد. در اینجا فرض می کنیم پذیرش هر تقاضا سودی منحصر به فرد خواهد داشت. بنابراین تابع هدف به شکل زیر میباشد:

$$\max \sum_{h=1}^{T} c_h x_h - \sum_{w \in V_s^{PN}} licenseFee * \bar{y}_w$$
 (4-1)

$max \sum c_h x_h$ -	- $\sum licenseFee * \bar{y}_w$	(4-1)
h=1	$w \in V_s^{PN}$	

memory(k)	required RAM of VNF instance with type k in GB		
core(k)	required CPU cores of VNF instance with type k		
$me\hat{m}ory$	required RAM of VNFM in GB		
$c\^{ore}$	required CPU cores of VNFM		
capacity	maximum number of VNF instances that VNFM can handle		
len(h)	number of VNF instances in hth SFC request		
type(v,k)	assuming the value 1 if the VNF instance v has type k		
bandwidth(u, v)	andwidth(u, v) required bandwidth in link from VNF instance u to v		
$band\hat{w}idth$	required bandwidth in managmeent link		
radius	maximum neighborhood distance for instance management		
licenseFee	VNFM license fee that must pay for each VNFM		
vnfSupport(w)	assuming the value 1 if the physical server w can support VNF instances		
isManageable(k)	assuming the value 1 if the type k needs a manager		
notManagableBy(w1, w2)	2) assuming the value 1 if the physical server $w1$ cannot manage by phys-		
	ical server $w2$		

جدول ۴-۱: یارامترهای مساله

برای هر نود اندازهی مشخصی از حافظه RAM در نظر گرفته میشود که هر نمونهی کارکرد با توجه به نوع آن مقدار مشخصی از این حافظه را مصرف میکند. VNFM نیز مقدار مشخصی از حافظه را مصرف می کند.

Node Memory Constraint:

$$\sum_{k=1}^{F} y_{wk} memory(k) + \bar{y_w} me\bar{m}ory \le N_{ram}^{PN}(w) \quad \forall w \in V_s^{PN}$$
(4-2)

x_h	binary variable assuming the value 1 if the hth SFC request is accepted;
	otherwise its value is zero
y_{wk}	the number of VNF instances of type k that are used in server $w \in V_s^{PN}$
z_{vw}^k	binary variable assuming the value 1 if the VNF node $v \in \bigcup_{i=1}^{T} V_{i,F}^{SFC}$
	is served by the VNF instance of type k in the server $w \in V_s^{PN}$
$\bar{y}_w$	the number of VNFMs (each vnfm has its capacity and license fee) that
	are used in server $w \in V_s^{PN}$
$\bar{z}_{hw}$	binary variable assuming the value 1 if hth SFC is assigned to VNFM
	on server $w \in V_s^{PN}$

جدول ۴-۲: متغیرهای تصمیم گیری مساله (قسمت اول)

برای هر نود تعداد مشخصی از هستههای پردازنده در نظر گرفته می شود که هر نمونه ی کار کرد با توجه به نوع آن مقدار مشخصی از این تعداد را مصرف می کند. مشخصی از تعداد هستههای پردازنده را مصرف می کند.

Node CPU Constraint:

$$\sum_{k=1}^{F} y_{wk} core(k) + \bar{y_w} c\bar{ore} \le N_{core}^{PN}(w) \quad \forall w \in V_s^{PN}$$
(4-3)

VNF نوع k روی سروی w سرویس شود میبایست v ،

Service Place Constraint:

$$\sum_{v \in \cup_{i=1}^T V_{i,F}^{SFC}} z_{vw}^k \le y_{wk} \quad \forall w \in V_s^{PN}, \forall k \in [1, \dots, F]$$

$$\tag{4-4}$$

اگر تقاضای ۱۱م پذیرفته شده باشد میبایست تمام VNF nodeهای آن سرویس شده باشند. یک VNF حداکثر یکبار سرویس داده شود.

Service Constraint:

$$x_h = \sum_{k=1}^{F} \sum_{w \in V_s^{PN}} z_{vw}^k \quad \forall v \in V_{h,F}^{SFC}, \forall h \in [1, \dots, T]$$
 (4-5)

اگر تقاضای hام پذیرفته شده باشد میبایست توسط یک VNFM سرویس شده باشد.

Manage Constraint:

$$x_h = \sum_{w \in V_c^{PN}} \bar{z}_{hw} \quad \forall h \in [1, \dots, T]$$
(4-6)

محدودیت ظرفیت سرویسدهی VNFM این محدودیت براساس تعداد ماشینهای مجازی که هر VNFM سرویس میدهد تعیین شده است. در نظر داشته باشید که ممکن است برخی از انواع VNFها نیازی به مدیریت شدن نداشته باشند.

Manage Capacity Constraint & Manage Place Constraint:

$$\sum_{i=1}^{T} \bar{z}_{iw} * (len(i) - \sum_{v \in V_{i,F}^{SFC}} \sum_{k \in [1,\dots,F]} type(v,k) * isManageable(k)) \le capacity * \bar{y}_{w} \quad \forall w \in V_{s}^{PN}$$

$$(4-7)$$

Type Constraint:

$$z_{vw}^k \le type(v,k) \quad \forall w \in V_s^{PN}, \forall k \in [1,\dots,F], \forall v \in \bigcup_{i=1}^T V_{i,F}^{SFC}$$
 (4-8)

در صورتی که سرور w توانایی اجرای نمونههای VNF را نداشته باشد نباید نمونهای روی آن قرار گیرد.

VNF support constraint

$$\sum_{k \in [1, \dots, F]} y_{wk} = M * vnfSupport(w) \quad w \in V_s^{PN}$$
(4-9)

برخی از سرورهای نمی توانند توسط سرورهای مشخصی مدیریت شوند. این ویژگی به ادمین شبکه امکان مدیریت بیشتری می دهد و او می تواند با دست باز تمامی سیاستهای مورد نظرش را اعمال نماید.

Manager to node support constraint

$$1 - z_{vw_1}^k + \bar{z}_{hw_2} = 0 \quad \forall w_1 \in V_s^{PN} \forall w_2 \in V_s^{PN} notManagable By(w_1, w_2) = 1$$
$$\forall h \in [1, \dots, T], \forall v \in V_{h,F}^{SFC}, \forall k \in [1, \dots, T]$$
(4-10)

محدودیت زیر بقای جریان در لینکهای مورد تقاضای کاربر را تضمین میکند.

جدول ۴-۳: متغیرهای تصمیم گیری مساله (قسمت دوم)

$\tau_{ij}^{(u,v)}$	binary variable assuming the value 1 if the virual link (u, v) is routed on
-5	the physical network link (i, j)
$\bar{ au}_{ij}^v$	binary variable assuming the value 1 if the management of VNF node v
	is routed on the physical network link (i, j)

Flow Conservation:

$$\sum_{(i,j)\in E^{PN}} \tau_{ij}^{(u,v)} - \sum_{(j,i)\in E^{PN}} \tau_{ji}^{(u,v)} = \sum_{k=1}^{F} z_{ui}^{k} - \sum_{k=1}^{F} z_{vi}^{k}$$

$$\forall i \in V_{S}^{PN}, (u,v) \in E_{h}^{SFC}, h \in [1,\dots,T]$$
(4-11)

محدودیت زیر بقای جریان در لینکهای مدیریتی را تضمین میکند.

Management flow Conservation:

$$\sum_{(i,j)\in E^{PN}} \bar{\tau}_{ij}^{v} - \sum_{(j,i)\in E^{PN}} \bar{\tau}_{ji}^{v} = \sum_{k=1}^{F} z_{vi}^{k} - \bar{z}_{hi}$$

$$\forall i \in V_{S}^{PN}, v \in V_{h,F}^{SFC}, h \in [1, \dots, T]$$
(4-12)

محدودیت ظرفیت لینکها در نظر داشته باشید که لینکهای مدیریتی نیز مقدار کمی از یهنای باند را به صورت رزرو شده احتیاج دارند.

Link Bandwidth Constraint:

$$\sum_{v \in \cup_{i=1}^T V_{i,F}^{SFC}} \bar{\tau}_{ij}^v * bandwidth + \sum_{(u,v) \in \cup_{i=1}^T E_i^{SFC}} \tau_{ij}^{(u,v)} * bandwidth(u,v) \le C_{ij}$$

$$\forall (i,j) \in E^{PN} \qquad (4-13)$$

شعاع همسایگی تضمین می کند که زمان سرویسدهی توسط VNFMها در یک بازه مشخص (از نظر تعداد گام) خواهد بود.

Radius Constraint

$$\sum_{(i,j) \in E^{PN}} \bar{\tau}_{ij}^v \le radius \quad \forall v \in \bigcup_{i=1}^T V_{i,F}^{SFC}$$
(4-14)

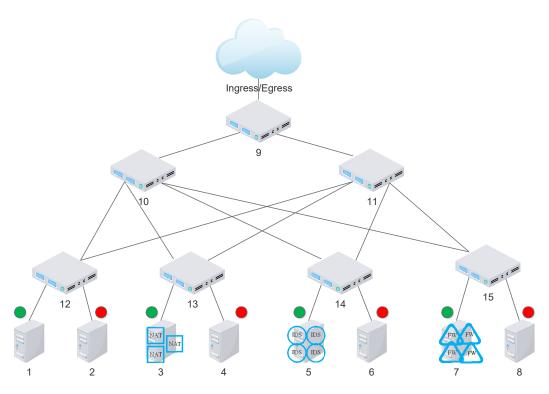
۴–۵ مسالهی نمونه

قصد داریم زنجیرههای زیر شکل ۱-۴ را در توپولوژی شکل ۲-۴ جایگذاری نماییم.

شکل ۴-۱: زنجیرههای مسالهی نمونه

شکل ۴-۲: توپولوژی زیرساخت مسالهی نمونه

 $^{*-}$ نیازمندیهای نمونهها در شکل $^{*-}$ آمده است و منابع سرورها نیز در شکل $^{*-}$ جمع آوری شده است.

نمونهها تنها می توانند روی سرورهای ۱، ۳، ۵ و ۷ قرار گیرند. مدیریت سرورهای ۱ و ۳ تنها می تواند روی سرورهای ۲ و ۴ انجام شود، مدیریت سرور ۵ تنها می تواند روی سرورهای ۶ و ۶ صورت گیرد و در نهایت مدیریت سرور ۷ تنها می تواند روی سرورهای ۶

Spec \VNF	vFW	vNAT	vIDS
CPU (vCore)	2	2	2
Memory (GB)	2	4	2
Traffic Processing Capacity (Mbps)	500	500	250

شکل ۴-۳: نیازمندی نمونههای مسالهی نمونه

	Servers 1,2,7,8	Servers 3,4,5,6
Installed vCPU	144	72
Installed Memory (GB)	1408	288
Link(Gbps)	40	40

شکل ۴-۴: مشخصات سرورهای زیرساخت مسالهی نمونه

و ۸ صورت پذیرد. هر VNFM تنها میتواند ۵ نمونه را پشتیبانی کند و برای این امر نیاز به ۴ گیگابایت حافظه و ۲ هستهی پردازشی دارد. تمامی لینکهای فیزیکی ظرفیت ۴۰ گیگابیت بر ثانیه را دارا میباشند.

این مثال به صورت کامل بر روی چهارچوب این مساله قابل پیادهسازی میباشد.

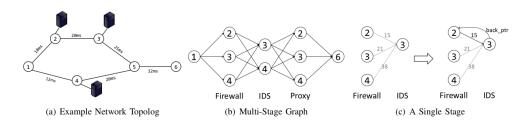
۴-۶ جمعبندی

در این بخش مساله ی اصلی بیان شده و شرایط آن شرح داده شد. فرمول بندی مساله در قالب برنامه ریزی خطی صحیح مرور شده و در نهایت برای نمایش بهتر مساله یک مثال زده شد. همانطور که پیشتر همان بیان شده بود مساله قابلیت تنظیم زیادی داشته و این یکی از نوآوری های اصلی این رساله می باشد. هدف اصلی مساله نزدیک بودن به واقعیت است و تلاش دارد تمامی سیاست های یک مرکز داده ای در مساله قابل تنظیم باشند.

فصل پنجم راهحل پیشنهادی مساله ی بیان شده به صورت ILP مدلسازی می شود. در [۶] مساله ی جایگذاری SFC با هدف حداکثرسازی تعداد در خواستهای پذیرفته شده به صورت ILP مدلسازی شده و اثبات شده است که مساله ی حاضر NP-Hard می باشد. مساله ای که در اینجا مدلسازی می شود از آن مساله پیچیده تر می باشد زیرا در نظر گرفتن VNFMها را نیز شامل می شود. برای این مساله می توان یک راه حل مکاشفه ای با زمان چند جمله ای پیشنهاد داد.

۵–۱ الگوریتم مکاشفهای

مساله از دو قسمت تشکیل شده است. قسمت اول مساله ی جایگذاری لینکها و نمونهها می باشد و قسمت دوم جایگذاری ۷NFM برای زنجیره است. برای قسمت اول راهحلهای مکاشفه ای زیادی ارائه شده است که ما در اینجا از راهحل [۴] استفاده می کنیم. در این راه حل برای قرارگیری هر زنجیره یک گراف چند گامی شکل می گیرد. هر گام این گراف نماینده یک نمونه از زنجیره است که می بایست قرار گیرد. در نظر داشته باشید که مساله ی اصلی و راهحل بهینه می توانند روی ورودی مشابه با VNF-FG فعالیت کنند و این در حالی است که راه حل پیشنهادی تنها می تواند پذیرا زنجیره ها باشد. در هر گام از این گراف مجموعه ای از نودهای فیزیکی امکان پذیر شکل می گیرد. با توجه به وضعیت مسیریابی این مجموعه با مجموعه بعدی نود فیزیکی برای نمونه مورد نظر از زنجیره انتخاب می شود.

شکل ۵-۱: مدلسازی با گراف چندگامی [۴]

منظور از وضعیت مسیریابی به شرح زیر است. برای هر یک از گامها از الگوریتم جستجوی اول سطح یا BFS استفاده می کنیم و به این ترتیب مسیرهای فیزیکی که می توان از آنها برای جایابی لینک مجازی استفاده کرد پیدا می کنیم. از این بین گرهای که مسیرهای فیزیکی امکان پذیر بیشتری دارد انتخاب می گردد. با این روش مجموعه امکان پذیر گره می بزرگتر می شود و امکان حذف زنجیره به دلیل نبود مسیر فیزیکی برای جایابی لینک مجازی کمتر می گردد.

در ادامه یک گام به این الگوریتم اضافه میکنیم که در آن برای هر زنجیره بعد از قرارگرفتن یک VNFM تخصیص میدهیم. برای اینکار مجموعهای امکانپذیر از نودهای فیزیکی را انتخاب میکنیم و سعی میکنیم از بین آنها انتخاب کنیم. در روند این انتخاب

از اصول زیر پیروی می کنیم:

- اولویت با نود فیزیکی است که روی آن VNFM با ظرفیت خالی وجود دارد.
- از بین نودهایی که ظرفیت خالی دارند اولویت با نودی است که منابع پردازشی بیشتری دارد.

از آنجایی که مسالهی طرح شده به صورت برون خط میباشد میتوان با بررسی ورودیهای الگوریتم کارآیی آن را بهبود داد. برای این منظور زنجیرههای ورودی را برحسب اندازهی آنها مرتب میکنیم. در این مرتبسازی تلاش میشود که زنجیرههای بزرگتر که سود بیشتری دارند زودتر جایابی شوند. به این ترتیب برای زنجیرههایی که سود بیشتری دارند منابع بیشتری در اختیار الگوریتم قرار دارد.

```
۵-۱-۱ شبه کد
```

شبه کد سطح بالای الگوریتم پیشنهادی به شرح زیر میباشد:

```
sorts.Slice(chains, func (i, j int) {
  return len(chains[i]) > len(chains[j])
})
for i := 0; i < len(chains); i++ {</pre>
  chain := chains[i]
  var feasibleSet ∏Node
  for i := 0; i < len(chain); i++ {
    if i == 0 {
      feasibleSet = feasibleSetForInstance(i, nil)
    } else {
      selectedNode := nodesWithMaximumReachableNodes(
        feasibleSet(i - 1))[0]
      if selectedNode == nil {
        break
      }
      feasibleSetForInstance(i, selectedNode)
    }
```

```
feasibleManagers := feasibleManagerforChain(chain)
selectedManager = vnfmWithMoreAvailableResources(
    vnfmWithEmptyCapacity(
        feasibleManagers))[0]
if selectedManager == nil {
    break
}
```

در اولین گام زنجیرهها بر اساس قیمتشان مرتب می شوند. در نظر داشته باشید که قیمت هر زنجیره ارتباط مستقیمی با تعداد نمونههای آن دارد بنابراین با این روش در ابتدا که شبکه زیرساخت خالی است زنجیرههایی با ابعاد بزرگتر و سود بیشتر جایگذاری می شوند. در گام بعدی زنجیرهها به ترتیب پیمایش شده و سعی در جایگذاری آنها می شوند. برای جایگذاری هر زنجیره تمامی نمونههای آن به ترتیب پیمایش می شوند. برای هر نمونه ابتدا از مجموعه امکان پذیر نمونه ی قبلی یک نود فیزیکی انتخاب می شود که این انتخاب بر اساس تعداد نودهای قابل دسترس از هر نود صورت می پذیرد و در ادامه یک مجموعه امکان پذیر از نودهای فیزیکی انتخاب می شود که این انتخاب بر اساس گام قبلی صورت می گیرد. در نظر داشته باشید که انتخاب نودی که نودهای بیشتری از قابل دسترس می باشند احتمال خالی شدن مجموعه امکان پذیر در گامهای بعدی را گاهش می دهد.

در نهایت بعد از اینکه تمامی نمونههای زنجیره جایگذاری شدند VNFM بر اساس معیارهایی که پیشتر شرح داده شد انتخاب میشود.

۵-۱-۵ پیچیدگی

الگوریتم پیشنهادی برای n زنجیره با یک مرحله مرتبسازی با زمان O(nlogn) آغاز می شود. در ادامه جایگذاری هر زنجیره به تعداد نمونههای آن زنجیره الگوریتم BFS را اجرا می کند. تعداد نمونههای هر زنجیره عددی مشخص و کوچک است بنابراین می توان از آن به عنوان یک ثابت صرف نظر کرد اما زمان اجرای الگوریتم BFS به اندازه ی یال های شبکه زیرساخت می باشد پس در بدترین حالت (زمانی که مجموعه ی امکان پدذیر همه ی نودهای شبکه ی زیرساخت را در بر دارد) زمان اجرا از O(VE) می باشد و در نهایت الگوریتم از زمان اجرای زیر پیروی می کند:

O(nVE)

۵-۱-۵ زمان اجرا

نکتهای که نیاز به توجه دارد زمان حل است. در دنیای واقعی تغییرات زنجیرهها در دیتاسنتر نیاز به اعمال در بازههای زمانی کوتاهی دارد که حتی ممکن زمان ۱۵ دقیقه هم برای آن زیاد باشد. به همین منظور در ادامه بهبودی برای زمان اجرا ارائه میکنیم.

الگوریتم [۴] در هر گام نود فیزیکی گام قبلی را نهایی کرده و مجموعه امکانپذیر این گام را مشخص میکند. این امر نیاز به اجرای چند مرحله الگوریتم مسیریابی اول سطح یا BFS دارد که میبایست بر روی کل توپولوژی اجرا شود. برای توپولوژیهایی که تعداد نودهای آنها زیاد است زمان زیادی برای این عملیات لازم است. برای کاهش این زمان میتوان درصد مشخصی از زنجیرهها را با روش first-fit جایگذاری کرده و زمان اجرا الگوریتم را کاهش داد.

۵–۲ جمعبندی

در این فصل الگوریتم پیشنهادی برای جایگذاری زنجیرهها و منابع مدیریتی آنها پیشنهاد شد. این الگوریتم از الگوریتم [۴] به عنوان الگوریتم پایه استفاده می کند و با مرتبسازی اولیه زنجیرهها و جایگذاری fisrt-fit تعدادی از زنجیرهها کارآیی و زمان اجرا الگوریتم را بهبود می دهد. برای جایگذاری منابع مدیریتی سعی می شود با استفاده از گواهیهای مشترک برای زنجیرهها هزینه ی گواهی را که تاثیر مستقیمی بر تابع هدف دارد کاهش داد.

به صورت کلی الگوریتم پیشنهادی بهبودهای زیر را نسبت به الگوریتم [۴] ارائه می کند:

- با مرتبسازی ورودی بر اساس قیمت زنجیرهها که ارتباط مستقیمی با تعداد نمونههای آنها دارد سعی می کند سود بیشتری را از نگاشت نمونهها حاصل کند.
- جایگذاری نسبت مشخصی از زنجیرهها با الگوریتم first-fit که باعث صرفهجویی در زمان اجرای الگوریتم میشود. در نظر داشته باشید که مساله فرض میکند شبکه زیرساخت در ابتدا خالی است بنابراین برای جایگذاری زنجیرههای اولیه نیاز به اخذ تصمیمات پیچیده نداریم.

فصل ششم ارزیابی در این مساله هدف بیشینه کردن سود حاصل از پذیرش تقاضاهای زنجیرهی کارکرد سرویس میباشد که به این ترتیب معیار مقایسه نیز همین پارامتر خواهد بود. این پارامتر در ارزیابی با سایر مقالات مقایسه میشود ولی باید در نظر داشت که نیازمندیهای مدیریتی که در این پژوهش مدنظر است در سایر پژوهشها مدنظر نبوده است. راهحل پیشنهادی بهینه نبوده و به همین علت کارآیی آن در سناریوهایی با حل بهینه مقایسه میشود. سایر پارامترهایی چون تعداد زنجیرههای پذیرفته شده و ... نیز در این پژوهش ارزیابی می گردند.

۹–۱ مقدمه

همانطور که پیشتر بیان شد مساله ی اصلی راه حل چند جمله ای ندارد. این مساله با استفاده از چهار پوب CPLEX و با زبان جاوا توسعه یافته است. چهار پوب توسط شرکت IBM توسعه پیدا کرده است و برای حل مسائل خطی استفاده می گردد. این چهار پوب به صورت کلی برای حل مسائل ILP از روش B&C استفاده می کند. پیاده سازی فرمول بندی این مساله در این چهار پوب در پیوست آمده است.

در نهایت قصد داریم در این فصل نشان دهیم الگوریتم پیشنهادی در قیاس با الگوریتم (۴] نتایج بهتری را در زمان کمتری ارائه می کند.

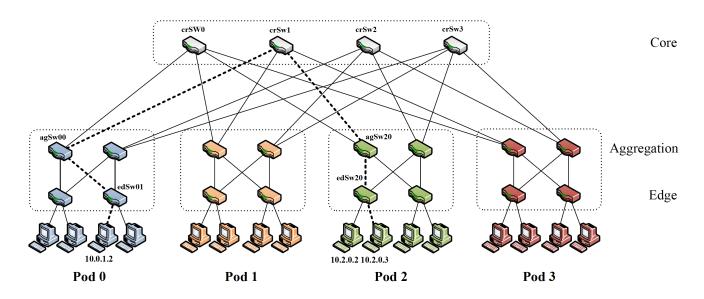
۶-۲ محیط ارزیابی

به صورت کلی در تمامی ارزیابیهای این رساله از دو توپولوژی FatTree و USnet استفاده شده است. توپولوژی FatTree یک توپولوژی سازمانیافته است که در ادامه ساختار آن را میبینید.

توپولوژی FatTree با مقدار k یک توپولوژی ۳ لایه (هسته، تجمعی و لبه) می باشد که:

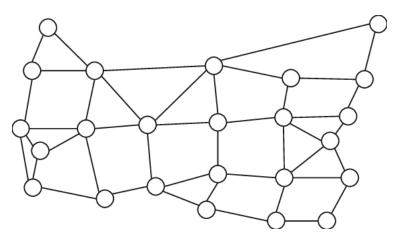
- هر غلاف از $(k/2)^2$ سرور و ۲ لایه k/2تایی سوئیچ k پورت تشکیل شده است.
  - هر سوئیچ لبه به k/2 سرور و k/2 سرور و هر سوئیچ تجمعی متصل است.
  - هر سوئیچ تجمعی به k/2 سوئیچ لبه و k/2 سوئیچ هسته متصل است.
    - هر کدام به k غلاف متصل هستند. $(k/2)^2$
    - سوئیچهای هسته گرههای ورودی و خروجی این توپولوژی هستند.

در این توپولوژی فرض می کنیم مدیریت هر غلاف تنها می تواند در همان غلاف یا غلافهای همسایه صورت بگیرد.

شكل ۶-۱: توپولوژی ساختاریافته FatTree

توپولوژی USnet یک تولوپوژی تصادفی میباشد که از ۲۴ نود و ۴۳ لینک تشکیل شده است. در پیادهسازی فرض شده است که همهی ۲۴ نود سوئیچ هستند و میتوانند به عنوان گرهی ورودی و خروجی اعمال نقش کنند. این توپولوژی دیتاسنتری نبوده و سرورها به صورت تصادفی به سوئیچها متصل میشوند که باعث میشود این توپولوژی ماهیت تصادفی داشته باشد.

شکل ۶-۲: توپولوژی تصادفی USnet

۶–۳ معیارهای ارزیابی

همانطور که پیشتر بیان شد معیار اصلی ارزیابی سود حاصل از جایگذاری زنجیرهها میباشد. پارامترهای زیادی در مساله موثر هستند که در این قسمت به مرور آنها میپردازیم.

۶-۳-۶ نسبت سود به هزینه

یکی از ویژگیهای مهم مسالهای طرح شده در نظر گرفتن نیازمندیهای مدیریتی است. یکی از این نیازمندیها که در تابع هدف هم وجود دارد نیاز به تهیه گواهی برای هر VNFM است. این گواهی هزینهای در بردارد و نیاز است که از آن به درستی استفاده شود و تاجایی که امکان دارد VNFM با ظرفیت خالی نداشت.

برای اینکه تخمین درستی از این پارامتر داشته باشیم و بتوانیم از آن در ارزیابیهای پیش رو استفاده کنیم، موارد زیر را تعریف می کنیم:

$$licenseFee/capacity = amortized license cost per instance$$
 (6-1)

$$chainPrice/chainLength = amortized price per instance$$
 (6-2)

amortized price per instance – amortized license cost per instance = instance profit (6-3)

در نهایت یکی از پارامترهایی که برای ارزیابی راه حل پیشنهادی وجود دارد نسبت سود نمونه به هزینه سرکشن شده گواهی برای هر نمونه میباشد. در زمانی که این نسبت عددی کوچک است استفاده نادرست از گواهیها ضرر زیادی میزند و شاید بهتر باشد زنجیرههای کمتری پذیرفته شوند. در حالتی که این نسبت عدد بزرگی باشد میتوان از این هزینهها صرفنظر کرده و تنها منابع مصرفی اجزای مدیریتی مدنظر خواهند بود. در ادامه از این پارامتر تحت عنوان نسبت سود به هزینه یاد می کنیم.

۶-۳-۶ سود

سود، اختلاف میان مجموع قیمت زنجیرههای پذیرفته شده و هزینههایی است که برای گواهیها پرداخت شده است. سود دقیقا همان تابع هدف مساله است که ارزیابی بر اساس آن صورت می گیرد. قیمت زنجیرهها پیش از جایگذاری آنها مشخص شده است و فرض می کنیم این قیمت با تعداد نمونههای داخل زنجیره نسبت مستقیم دارد.

۶-۳-۳ تعداد زنجیرههای پذیرفته شده

تعداد زنجیرههایی است که جایگذاری آنها با موفقیت انجام شده و برای آنها منابع مدیریت نیز تخصیص داده شده است. این معیار در زمانی که پارامتر نسبت سود به هزینه

فصل ششم: ارزیابی

پایین باشد نمود خوبی از عملکرد الگوریتم نمیباشد.

۴-۳-۶ تعداد VNFMهای استفاده شده

تعداد VNFMهایی که برای مدیریت زنجیرهها تخصیص داده میشوند نمایش دهندهی تعداد گواهیهای استفاده شده است. این معیار در زمانی که پارامتر نسبت سود به هزینه بالا باشد نمود خوبی از عملکرد الگوریتم نمی باشد.

۶-۴ محیط ارزیابی

برای ارزیابی از زنجیرههای تصادفی استفاده میشود و هر نمونه از ارزیابی میانگین ۱۰ اجرا میباشد. برای تولید زنجیرههای تصادفی از ابزاری استفاده میشود که برای همین پژوهش توسعه یافته است و زنجیرههای خطی با طول تصادفی تولید میکند. نمونههای داخل زنجیرهها دارای نوع میباشند که به صورت تصافدی از لیست زیر انتخاب میشوند:

types:

- name: ingress

cores: 0

ram: 0

ingress: true

manageable: false

- name: egress

cores: 0

ram: 0

egress: true

manageable: false

- name: vFW

cores: 2

ram: 2

manageable: true

- name: vNAT

cores: 2

ram: 4

manageable: true

- name: vIDS

cores: 2

ram: 2

manageable: true

- name: vDPI

cores: 2

ram: 4

manageable: true

زنجیرههای تولید شده دارای گرهی آغازی و پایانی میباشند و ترافیک عبوری از آنها ۲۵۰ واحد است. تنظیمات زیر برای VNFMها در نظر گرفته شده است.

ram: 4

cores: 2

capacity: 10

radius: 100

bandwidth: 1

licenseFee: 100

تنظیمات زیر برای زیرساخت فیزیکی در نظر گرفته شده است:

ram: 10 - 48

cores: 100 - 700

bandwidth: 40000

تمامی ارزیابیها روی سیستمی با مشخصات زیر انجام شدهاند:

- AMD Ryzen Threadripper 1950X 16-Core Processor
- 22 GB of RAM
- 100 GB of non-SSD Storage

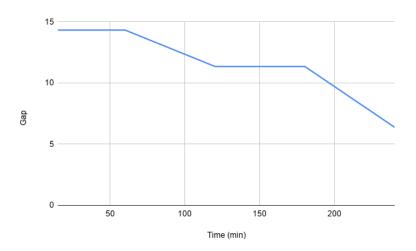
در نهایت برای بازتولید نتایج تمامی کدها و تنظیمات در [۳] موجود است.

۶–۵ نتایج ارزیابی

ابتدا زمان حل مساله ی بهینه و تاثیر نسبت سود به هزینه در مساله را بررسی می کنیم. به این ترتیب می توانیم شرایط ارزیابی که در آن عمل می کنیم را استدلال کنیم. در ادامه به گزارش و تحلیل نتایج می پردازیم.

۶–۵–۶ زمان حل بهینه

با استفاده از ۱۳۰ زنجیره ی تصادفی که طولی بین ۳ تا ۷ دارند و توپولوژی FatTree با مقدار k برابر ۸ قصد داریم زمان حل راه حل بهینه و شکاف بهینه آن را ارزیابی کنیم. برای این ارزیابی نسب سود به هزینه برابر ۹ فرض شده است.

شكل ۶-۳: شكاف بهينه الگوريتم بهينه بر اساس زمان اجرا (بر حسب دقيقه)

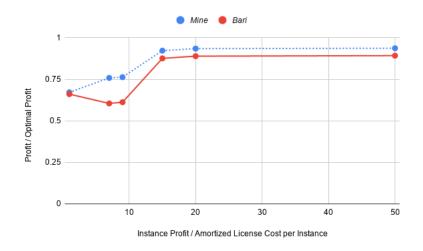
شکاف بهینه برای ۱۰۰ زنجیره در ۱۵ دقیقه با شرایط فوق برابر با ۴ درصد میباشد بنابراین در سایر ارزیابیها الگوریتم بهینه را تا ۱۵ دقیقه محدود کرده و تعداد زنجیرهها را از ۱۰۰ افزایش نمی دهیم.

همانطور که در نمودار ۶-۳ مشاهده می شود زمان حل مساله ی بهینه برای ۱۳۰ زنجیره نسبت به ۱۰۰ زنجیره جهش بزرگی داشته و بعد از ۴ ساعت ما به شکاف بهینه زیر ۱۰ درصد می رسیم. به این ترتیب استفاده از راه حل بهینه ممکن است زمان بر باشد و نیاز به پیاده سازی یک راه حل مکاشفه ای می باشد.

Optimality Gap \

$7-\Delta$ نسبت سود به هزینه $7-\Delta$

در ادامه راه حل پیشنهادی و راه حل [4] را با نسبتهای مختلف سود به هزینه مورد آزمون قرار می دهیم. در این آزمونها از ۱۰۰ زنجیره با طولهای تصادفی π تا ν استفاده می کنیم. توپولوژی مورد استفاده FatTree با مقدار ν برابر با ν می باشد. در این آزمایشها نسبت سود حاصل از هر الگوریتم به الگوریتم بهینه سنجیده شده و در نمودار آمده است. در نظر داشته باشید که این نسبت به صورت عددی بین ν تا ν گزارش شده است. مساله بهینه با زمان ν دقیقه محدود شده است.

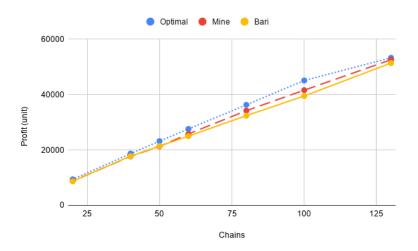
شکل ۶-۴: کارآیی الگوریتم پیشنهادی و [۴] در نسبتهای مختلف سود به هزینه

همانطور که در نمودار ۶-۴ دیده میشود الگوریتم پیشنهادی بهتر از الگوریتم [۴] عمل میکند. این امر زمانی که نسبت سود به هزینه بزرگتر است بیشتر دیده میشود. در ادامه برای تمامی ارزیابیها از نسبت سود به هزینه ۹ استفاده میکنیم که از نظر فنی عدد معقولی بوده و تاثیر در نظر گرفتن هزینه گواهی را از بین نمیبرد.

FatTree زنجیرهها در توپولوژی $\nabla - \Delta - \delta$

در تمامی این ارزیابیها از نسبت سود به هزینه ۹ استفاده کرده و زنجیرهها را در توپولوژی FatTree جایگذاری میکنیم. در این ارزیابی تعداد زنجیرهها را تغییر میدهیم اما همواره طول زنجیرهها بین ۳ تا ۷ میباشد. همانطور که بیان شد الگوریتم بهینه برای تمامی حالتها تا ۱۵ دقیقه محدود شده است، برای حالت ۱۳۰ برای رسیدن به شکاف بهینه زیر ۱۰ درصد نیاز به ۴ ساعت زمان است.

همانطور که در نمودار 8-۵ مشخص است با افزایش تعداد زنجیرهها الگوریتم [*] از الگوریتم پیشنهادی بدتر عمل می کند، به این ترتیب که سود حاصل از پذیرفتن زنجیرهها

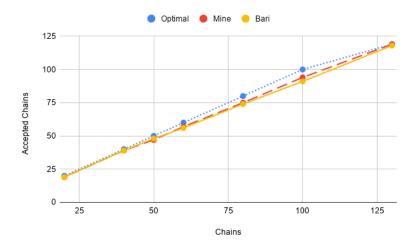

شکل -6: سود نهایی الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [*] برای توپولوژی FatTree

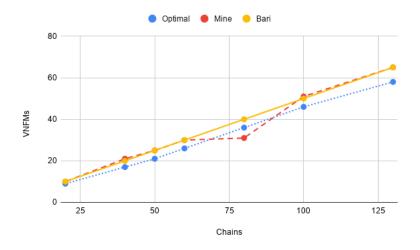
در الگوریتم پیشنهادی بیشتر است. یکی از موارد مهم در زمانی که ۱۳۰ زنجیره وجود دارد نزدیکی جواب بهینه به جواب الگوریتم پیشنهادی است. در این حالت به علت پیچیدگی مساله همانطور که صحبت شد تولید جواب با شکاف بهینه مناسب زمان زیادی میبرد، بنابراین جوابی که در این حالت استفاده شده است نسبت به سایر نقاط ۲ درصد شکاف بهینه بیشتری دارد.

الگوریتم پیشنهادی به طور میانگین ۵ درصد از الگوریتم [۴] بهتر عمل کرده و سود خالص بیشتری تولید می کند. دلیل این بهبود در سود نهایی به خاطر مرتبسازی زنجیرهها بر اساس قیمت آنها می باشد. الگوریتم پیشنهادی پیش از جایگذاری زنجیرهها، آنها را بر اساس قیمتشان مرتب می کند که این امر به آن اجازه می دهد در زمانی که هنوز زیرساخت خالی است زنجیرههایی که سود بیشتری دارند را جایگذاری نماید. در حالی که الگوریتم [۴] زیرساخت را با زنجیرههایی که سود زیادی ندارند پر کرده و امکان جایگذاری زنجیرههای پر سود را از دست می هد. همانطور که پیشتر نیز بیان شده بود، و الگوریتم با افزایش تعداد زنجیرهها سعودی بوده و جواب حاصل هر دو از جواب بهینه فاصله زیادی نمی گیرد.

نمودارهای 8-8 و 8-7 بیشتر جنبه ی اطلاعی دارند و تعداد زنجیرههای پذیرفته شده و تعداد که در تعریف مساله نیز گفته تعداد WNFMهای استفاده شده را نشان می دهند. همانطور که در تعریف مساله نیز گفته شده است، این دو پارامتر در سود نهایی تاثیر دارند اما سود نهایی به ضرایب آنها نیز وابسته است.

شکل ۶-۶: تعداد زنجیرههای پذیرفته شده الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴] برای توپولوژی FatTree

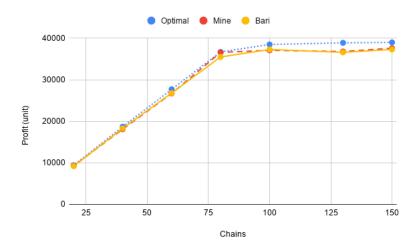

شکل ۶-۷: تعداد VNFMهای الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴] برای توپولوژی FatTree

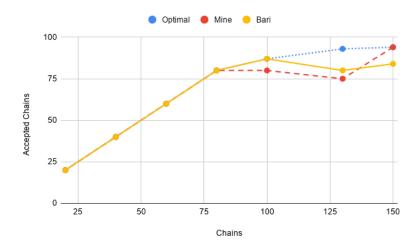
USnet زنجیرهها در توپولوژی $\mathfrak{F}-\Delta-\mathcal{F}$

در تمامی این ارزیابیها از نسبت سود به هزینه ۹ استفاده کرده و زنجیرهها را در توپولوژی USnet جایگذاری میکنیم. در این ارزیابیها تعداد زنجیرهها را تغییر میدهیم اما همواره طول زنجیرهها بین ۳ تا ۷ میباشد.

از آنجایی که تعداد لینکها و نودهای این توپولوژی کم میباشد الگوریتمهای پیشنهادی و $\{ * \}$ هر دو مشابه یکدیگر عمل میکنند که این امر در نمودار $\{ * \}$ نیز قابل رویت است. اگر بخواهیم این امر را دقیق تر بررسی کنیم در این توپولوژی ظرفیت کم بوده و نمی توان تعداد زیادی از زنجیرههای پرسود را جایگذاری کرد این در حالی است که این توپولوژی محدودیت خاصی برای جایگذاری منابع مدیریتی ندارد پس می توان به سادگی منابع مدیریتی را جایگذاری کرد. با این تفاسیر مرتبسازی اولیه باعث می شود که به علت نبود

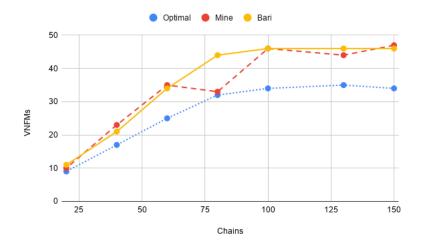

منابع کافی تعداد کمی زنجیره ی پر سود جایگذاری شوند. این در حالی است که الگوریتم [۴] تعداد زنجیرههای کوچک بیشتری را جایگذاری می کند و منابع مدیریتی را نیز به سادگی به آنها تخصیص می دهد.

سکل 9-9: تعداد زنجیرههای پذیرفته شده الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [*] برای توپولوژی USnet

نمودارهای 8-1 و 8-9 بیشتر جنبه ی اطلاعی دارند و تعداد زنجیرههای پذیرفته شده و تعداد MNFMهای استفاده شده را نشان می دهند. همانطور که در تعریف مساله نیز گفته شده است، این دو پارامتر در سود نهایی تاثیر دارند اما سود نهایی به ضرایب آنها نیز وابسته است.

شکل ۶-۱۰: تعداد VNFMهای الگوریتمهای بهینه، پیشنهادی و [۴] برای توپولوژی USnet

۶-۶ ارزیابی زمان اجرا

همانطور که پیشتر بیان شده بود یکی از بهبودهای الگوریتم پیشنهادی نسبت به الگوریتم [f] زمان اجرای آن میباشد. در این قسمت قصد داریم این موضوع را مورد آزمایش قرار دهیم. به این منظور از توپولوژی FatTree با مقدار k برابر با ۱۰ استفاده می کنیم. با توجه به این توپولوژی امکان حل آن با الگوریتم بهینه بر روی سیستم پیشنهادی وجود دارد ندارد.

در این ارزیابی از ۱۰۰ زنجیره ی ورودی استفاده می شود. الگوریتم پیشنهادی در زمان ۵ دقیقه ۱۰۰ زنجیره را جایگذاری کرده و از ۳۳ نمونه ۷۸۲ استفاده می کند. در حالی که الگوریتم [۴] در زمان ۷ دقیقه تنها ۹۹ زنجیره را جایگذاری کرده و از ۵۳ نسخه ۷۸۲ استفاده می کند.

همانطور که بیان شد، با توجه به اینکه در ابتدای امر تمامی زیرساخت خالی میباشد میتوان از یک الگوریتم ساده برای جایگذاری استفاده کرد و به این ترتیب بدون تاثیر در جواب نهایی زمان حل مساله را کاهش داد.

در این حالت ۲۰ زنجیرهی ابتدایی به صورت first-fit جایگذاری شدند.

۶–۷ جمعبندی

در این فصل راه حل پیشنهادی را ارزیابی کرده و نشان دادیم که این راه حل به طور میانگین برای توپولوژیهای FatTree و $9 \cdot USnet$ و Comparison درصد جواب بهینه را ارائه می دهد. در ادامه نشان داده شد این الگوریتم از الگوریتم [۴] در توپولوژی FatTree به صورت میانگین ۵ درصد بهتر عمل می کند. و در توپولوژی USnet به طور میانگین ۱ درصد بهبود عملکرد دارد.

در ادامه در ارزیابیها نشان داده شد که این الگوریتم پیشنهادی برای نگاشت منابع مدیریتی به صورت میانگین ۷۰ درصد الگوریتم بهینه عملکرد دارد که برای نسبت سود به هزینهای که در عمل وجود دارد عددی مناسب است.

فصل هفتم نتیجه گیری و کارهای آینده در این فصل نتیجه گیری و جمع بندی پژوهشها و فعالیتهای انجام شده در این رساله آورده شده است. همچنین با توجه به کارهای انجام شده، کارهای آینده برای پیشبرد این پژوهش برشمرده شده اند.

۱-۷ جمعبندی و نتیجه گیری

همانطور که پیشتر بیان شد پژوهشهای زیادی به مسائل جایگذاری زنجیرههای کارکرد سرویس پرداختهاند اما هیچ یک از آنها نیازمندی مدیریتی برای این زنجیرهها همانطور که در [۱] بیان شده است را در نظر نگرفتهاند.

از آنجایی که مانیتورینگ و مدیریت زنجیرههای در مراکز داده اهمیت زیادی دارد، نیاز است تا در هنگام جایگذاری زنجیرهها منابع مدیریتی آنها را نیز مدنظر قرار داد. در این پژوهش تلاش شد مسالهای جامع و نزدیک به واقعیت برای جایگذاری توامان زنجیرهها و منابع مدیریتی آنها طرح و روشی برای حل آن ارائه شود.

پژوهشهای حاضر منابع مدیریتی را لحاظ نکردهاند و این امر تنها در [۲] مدنظر قرار داده شده است. این در حالی است که این پژوهش نیز منابع مدیریتی را به صورت توامان با زنجیرهها جایگذاری نکرده است و منابع مدیریتی را برای یک شبکهی در حال کار نگاشت کرده است.

در این پژوهش، در ابتدا یک مدل بهینهسازی MILP برای مساله ی طرح شده ارائه شد که هدف آن بیشینه کردن میزان سود حاصل از جایگذاری زنجیرهها و تخصیص منابع مدیریتی به آنها بود. در این مدل سعی شد تا تمامی سیاستهای یک مرکز دادهای در جایگذاری کارکردهای مجازی و منابع مدیریتی آنها مدنظر باشد. با توجه به اینکه مساله ی طرح شده یک مساله ی MP-Hard است و پیدا کردن راه حل بهینه از نظر محاسباتی و زمانی مقدور نیست. در این پژوهش یک الگوریتم اکتشافی ارائه شد که دارای دو بخش اصلی نگاشت زنجیره و نگاشت منابع مدیریتی است.

در بخش نگاشت زنچیرهها ابتدا زنجیرهها بر اساس سودشان مرتب می شوند در ادامه بر اساس الگوریتم [۴] جایگذاری شده و در نهایت بعد از نگاشت زنجیره VNFM ان انتخاب می شود از VNFM با ظرفیت خالی و منابع آزاد استفاده شود.

در نهایت در قسمت ارزیابی این الگوریتم با حالت بهینه و الگوریتم [1] مقایسه می شود که نتیجه نشان می دهد سود حاصل از جایگذاری با استفاده از این الگوریتم به طور میانگین ۹۰ درصد الگوریتم بهینه بوده و ۵ درصد نسبت به [1] افزایش دارد. در نظر داشته باشید که این الگوریتم منابع مدیریتی را نیز مدنظر قرار می دهد که پیشتر در پژوهشها اشارهای

به آنها نشده است. این الگوریتم با بیشتر شدن تعداد زنجیرهها کارآیی بیشتری از خود نشان میدهد چرا که قسمت مرتبسازی با افزایش تعداد زنجیرهها باعث میگردد زنجیرههایی با سود بیشتر جایگذاری شوند و به سود کلی عملیات کمک میکند.

مورد مهم دیگر در ارزیابی چگونگی مصرف منابع مدیرتی است که به صورت میانگین الگوریتم پیشنهادی برای این نگاشت ۷۰ درصد الگوریتم بهینه عملکرد دارد.

۷-۱-۷ کارهای آینده

در این پژوهش تلاش شد تا ابعاد مختلف جاسازی زنجیرهها در نظر گرفته شود. با این وجود مواردی وجود دارد که در نظر گرفتن آنها میتواند باعث دقیقتر شدن مساله و نزدیک شدن آن به واقعیت شود. در ادامه این موارد مرور میشوند:

- در نظر گرفتن نیاز به VNFO برای مدیریت تعاملات زنجیرهها
  - در نظر گرفتن نیاز ارتباط NVFI-PoP با NIM
- به اشتراک گذاری کار کردهای مجازی و در نظر گرفتن هزینهی گواهی برای آنها
  - در نظر گرفتن EMها
  - بهبود الگوریتم نگاشت منابع مدیریتی

منابع و مراجع

- [1] Etsi gs nfv-man 001 v1.1.1: Network function virtualization (nfv): Management and orchestration. Technical report, december 2014.
- [2] Abu-Lebdeh, Mohammad, Naboulsi, Diala, Glitho, Roch, and Tchouati, Constant Wette. On the placement of VNF managers in large-scale and distributed NFV systems. *IEEE Transactions on Network and Service Management*, 14(4):875–889, dec 2017.
- [3] Alvani, Parham. The road to master of science degree, 2019.
- [4] Bari, Md. Faizul, Chowdhury, Shihabur Rahman, Ahmed, Reaz, and Boutaba, Raouf. On orchestrating virtual network functions. In *2015 11th International Conference on Network and Service Management (CNSM)*. IEEE, November 2015.
- [5] Chen, Yu-Jia, Wang, Li-Chun, Lin, Feng-Yi, and Lin, Bao-Shuh Paul. Deterministic quality of service guarantee for dynamic service chaining in software defined networking. *IEEE Transactions on Network and Service Management*, 14(4):991–1002, dec 2017.
- [6] Eramo, V., Tosti, A., and Miucci, E. Server resource dimensioning and routing of service function chain in NFV network architectures. *Journal of Electrical and Computer Engineering*, 2016:1–12, 2016.
- [7] Eramo, Vincenzo, Miucci, Emanuele, Ammar, Mostafa, and Lavacca, Francesco Giacinto. An approach for service function chain routing and virtual function network instance migration in network function virtualization architectures. *IEEE/ACM Transactions on Networking*, 25(4):2008–2025, aug 2017.

- [8] Ghaznavi, Milad, Shahriar, Nashid, Kamali, Shahin, Ahmed, Reaz, and Boutaba, Raouf. Distributed service function chaining. *IEEE Journal on Selected Areas in Communications*, 35(11):2479–2489, nov 2017.
- [9] Huang, Huawei, Li, Peng, Guo, Song, Liang, Weifa, and Wang, Kun. Near-optimal deployment of service chains by exploiting correlations between network functions. *IEEE Transactions on Cloud Computing*, pages 1–1, 2017.
- [10] Jang, Insun, Suh, Dongeun, Pack, Sangheon, and Dan, Gyorgy. Joint optimization of service function placement and flow distribution for service function chaining. *IEEE Journal on Selected Areas in Communications*, 35(11):2532–2541, nov 2017.
- [11] Ma, Wenrui, Beltran, Jonathan, Pan, Zhenglin, Pan, Deng, and Pissinou, Niki. SDN-based traffic aware placement of NFV middleboxes. *IEEE Transactions on Network and Service Management*, 14(3):528–542, sep 2017.
- [12] Mijumbi, Rashid, Serrat, Joan, Gorricho, Juan-Luis, Bouten, Niels, Turck, Filip De, and Boutaba, Raouf. Network function virtualization: State-of-the-art and research challenges. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, 18(1):236–262, 2016.
- [13] Pham, Tuan-Minh, Nguyen, Thi-Thuy-Lien, Fdida, Serge, and Binh, Huynh Thi Thanh. Online load balancing for network functions virtualization. In *2017 IEEE International Conference on Communications (ICC)*. IEEE, may 2017.
- [14] Yu, Ruozhou, Xue, Guoliang, and Zhang, Xiang. QoS-aware and reliable traffic steering for service function chaining in mobile networks. *IEEE Journal on Selected Areas in Communications*, 35(11):2522–2531, nov 2017.

واژەنامە

Interface
Application
شكاف بهينه
Edge
گره
مجازی سازی
محدودیت
مکاشفهای
برون خط
برخط
تصویر
Classifier
جلورانی
Sunction
غلاف
Aggregation

Δ٩	واژەنامە
Edge	لبهلبهلبه
Instance	نمونه
Feasible Set	محممه امكان بذير

Amirkabir University of Technology (Tehran Polytechnic)

Department of Computer Engineering & Information Technology

MSc Thesis

Virtualized Network Service Function Chaining Subject to Management Resource Constraint

By Parham Alvani

Supervisor Prof. Bahador Bakhshi

September 2019